

ROMÂNIA
SERVICIUL ROMÂN DE INFORMAȚII

RAPORT

**privind activitatea desfășurată
de Serviciul Român de Informații
în anul 2004**

CUPRINS

CAPITOLUL I	
REPERE GENERALE PENTRU ANUL 2004	5
CAPITOLUL II	
PARAMETRI AI ACTIVITĂȚII DESFĂȘURATE	6
1. Managementul resurselor informaționale	6
2. Gestionarea principalelor riscuri și amenințări la adresa securității naționale	7
2.1. Contraspionajul. Protejarea și promovarea intereselor de politică externă ale României	7
2.2. Protecția împotriva riscurilor de natură teroristă.....	9
2.3. Prevenirea altor riscuri și amenințări transfrontaliere.....	13
2.4. Vulnerabilități și riscuri pe dimensiunea economică a securității naționale	16
2.5. Apărarea valorilor constituționale	20
2.6. Vulnerabilități și riscuri în asigurarea stabilității sociale.....	23
3. Protecția informațiilor clasificate.....	24
3.1. Coordonarea și controlul activităților de protecție a informațiilor clasificate	24
3.2. Verificările de securitate	27
3.3. Transportul, pe teritoriul național, al corespondenței ce conține informații clasificate	28
4. Valorificarea informațiilor	29
4.1. Informarea factorilor de decizie în stat	29
4.2. Sesizarea organelor de cercetare și urmărire penală	30
5. Cooperarea inter-instituțională	31
6. Relaționarea externă a Serviciului.....	33

CAPITOLUL III	
MANAGEMENTUL RESURSELOR UMANE ȘI MATERIALE.....	34
1. Resursele umane	34
2. Resursele financiare și logistice	35
CAPITOLUL IV	
COORDONAREA ȘI CONTROLUL ACTIVITĂȚII S.R.I	37
1. Coordonarea strategică a activității de către Consiliul Suprem de Apărare a Țării	37
2. Controlul democratic	38
2.1. Controlul parlamentar	38
2.2. Controlul de legalitate	39
2.3. Controlul financiar	40
CAPITOLUL V	
RELAȚIONAREA CU SOCIETATEA CIVILĂ.....	40
1. Relațiile cu publicul și mass-media.	40
2. Societatea civilă și educația de securitate	41
CAPITOLUL VI	
OBIECTIVE ȘI DIRECȚII DE ACȚIUNE PENTRU ANUL 2005.....	42

CAPITOLUL I

REPERE GENERALE PENTRU ANUL 2004

Pentru a putea furniza un răspuns eficient la provocările asociate evoluțiilor de securitate în plan internațional și persistenței unor factori de risc de ordin intern, Serviciul Român de Informații a avut în vedere adaptarea permanentă a activității sale - și, implicit, distribuția adecvată a resurselor disponibile - la modificările survenite în domeniile sale de competență.

Principalele vulnerabilități și riscuri de securitate în perioada de referință - care au reprezentat, de altfel, și repere pentru orientarea activităților specializate ale Serviciului - au fost generate de:

- **în plan extern**

- consacrară fenomenului terorist ca principală amenințare globală de securitate și, subsecvent, creșterea implicării statului român în campania internațională împotriva acestui flagel;

- existența, în regiunea Mării Negre, a unor „conflicte înghețate” cu implicații directe asupra stabilității acestui spațiu;

- dificultățile în relansarea relațiilor cu unele state vecine;

- criminalitatea organizată transfrontalieră și alte amenințări asimetrice;

- **în plan intern**

- manifestările asociate fenomenului corupției;

- persistența practicilor abuzive și ilegale în administrație și justiție;

- perpetuarea situațiilor de eludare a obligațiilor fiscale și de evaziune fiscală de amploare;

- deficiențele în derularea proiectelor investiționale de anvergură, unele cu finanțare externă;

- dificultățile în îndeplinirea angajamentelor asumate de țara noastră în cadrul negocierilor de aderare la Uniunea Europeană;

- disfuncțiile severe în activitatea din sectoare cu impact major în planul calității vieții (sănătate, protecție socială, asigurarea utilităților publice ș.a.);

- apariția/perpetuarea unor stări de insecuritate industrială și ecologică.

Pornind de la aceste repere, Serviciul Român de Informații și-a concentrat atenția asupra consolidării potențialului său acțional, prin inițiative organizatorice în plan instituțional, în paralel cu dezvoltarea cooperării cu instituțiile statului cu responsabilități în domeniul securității, respectiv cu partenerii externi. Astfel, Serviciul a fost în măsură să-și îndeplinească la parametri adecvați sarcinile ce i-au revenit în susținerea eforturilor organismelor de autoritate ale statului român în procesul de modernizare și dezvoltare socio-economică, respectiv în atingerea obiectivelor de politică externă ale statului român, rezultatele pozitive obținute fiind confirmate prin aprecierile formulate de beneficiarii informării și partenerii externi.

CAPITOLUL II

PARAMETRI AI ACTIVITĂȚII DESFĂȘURATE

1. Managementul resurselor informaționale

■ Activitatea desfășurată de structurile specializate în domeniul managementului resurselor informaționale s-a materializat în:

- stabilirea priorităților de etapă în activitatea informativ-operativă, în baza monitorizării și evaluării dinamicii riscurilor și amenințărilor la adresa securității naționale a României;

- utilizarea instrumentelor de reglementare a activității informativ-operative în conformitate cu standardele aplicate în comunitatea de informații euro-atlantică, potrivit noilor realități ale mediului de securitate;

- continuarea procesului de înnoire și completare a instrumentelor de planificare și orientare a activității informativ-operative;

- optimizarea fluxurilor informaționale interne și racordarea permanentă a informării la nevoia de a ști a factorilor de decizie abilitați, în vederea creșterii contribuției S.R.I. la protejarea și promovarea intereselor naționale și de securitate.

S-a urmărit, simultan, creșterea consistenței documentelor de informare și, totodată, perfecționarea mecanismelor de comunicare cu beneficiarii, în vederea transmiterii cu operativitate a nevoilor de informații, respectiv a reacțiilor la informările S.R.I.;

- flexibilizarea mecanismelor de cooperare intra- și interinstituțională, ca element cheie pentru furnizarea unei reacții oportune la solicitările impuse de apariția unor riscuri cu dinamică rapidă.

Din această perspectivă, modelele organizatorice utilizate în gestionarea, la nivelul Serviciului, a unor situații de criză au fost testate în condiții reale, ceea ce a permis confirmarea validității lor conceptuale și extragerea unor elemente utile în proiectarea viitorului sistem național de gestionare a crizelor.

■ Comparativ cu anul 2003, consolidarea rolului componentei analitice în activitățile informativ-operative și optimizarea actului de management în toate celelalte activități generatoare de resurse informaționale au asigurat perfecționarea dispozitivelor informative ale Serviciului, valorificarea adecvată a informațiilor obținute și racordarea acțiunilor instituției la necesitățile impuse de evoluția riscurilor și amenințărilor la adresa securității.

■ Proportia informațiilor obținute în anul 2004, pe tipuri de resurse informaționale exploatare, a fost următoarea:

- surse secrete umane – circa **53%**;
- surse tehnice secrete – aproximativ **23%**;
- exploatarea specializată a surselor deschise și producția analitică de informații – circa **24%**.

■ Repartiția acestora pe domenii de realizare a securității naționale a fost următoarea:

- *Vulnerabilități și riscuri pe dimensiunea internă a securității naționale* – peste **56%** (față de 53%, în 2003), din care:

- apărarea valorilor constituționale – 38%;
- securitate economică – 39%;
- riscuri în plan social – 23%.

Anul 2004 a marcat o creștere consistentă a ponderii informațiilor referitoare la riscuri și amenințări la adresa valorilor constituționale, pe fondul intensificării demersurilor Serviciului destinate susținerii acțiunilor de combatere a fenomenului corupției;

- *Riscuri și amenințări la adresa spațiului euro-atlantic. Protejarea și promovarea intereselor de securitate ale României* – **44%** (față de 47%, în 2003), din care:

- contraspionaj, susținerea intereselor de politică externă – 45%;
- identificarea și evaluarea amenințărilor teroriste – circa 28%;
- evaluarea și gestionarea altor amenințări transfrontaliere – 27%.

2. Gestionarea principalelor riscuri și amenințări la adresa securității naționale

2.1. Contraspionajul. Protejarea și promovarea intereselor de politică externă ale României

Date fiind responsabilitățile României în asigurarea securității spațiului euro-atlantic, ca stat membru al N.A.T.O. și viitor membru al Uniunii Europene, Serviciul Român de Informații a acordat o atenție sporită, în raport cu anii precedenți, evoluțiilor cu potențial de risc pentru comunitatea euro-atlantică și, din această perspectivă, provocărilor de securitate asociate persistenței unor surse de instabilitate în plan regional, respectiv dificultăților inerente proceselor de democratizare demarate în state din zone de interes strategic pentru țara noastră.

■ S.R.I. a avut ca prioritate monitorizarea și contracararea acțiunilor serviciilor secrete și entităților asociate acestora provenind din:

- state ce nu agreează extinderea N.A.T.O. și U.E.;
- state sau grupuri interesate în valorificarea în detrimentul României, a oportunităților apărute în procesul de integrare euro-atlantică;
- state care - pe fondul participării țării noastre la campania antiteroristă internațională - tind să asocieze România actorilor internaționali percepuți, în mod tradițional, drept inamici.

Datele și informațiile obținute de Serviciu evidențiază că preocupările entităților străine au vizat:

- crearea și exploatarea unor posibilități de informare privind evoluțiile

interne, respectiv identificarea obiectivelor și acțiunilor de politică externă ale României (cu precădere cele asociate procesului de integrare în structurile europene și calității de membru al N.A.T.O.), precum și de promovare a propriilor interese.

Au prezentat interes pentru serviciile secrete ostile și entitățile asimilate acestora:

- *în plan politico-diplomatic:*
 - raporturile țării noastre cu N.A.T.O. și U.E., respectiv cu membrii relevanți ai celor două organizații;
 - raporturile României cu statele vecine;
 - evoluțiile politice și sociale interne;
- *în plan militar-strategic*
 - formele/acțiunile de cooperare în cadrul N.A.T.O., procesul de adaptare la standardele Alianței, gradul de interoperabilitate și colaborările bilaterale cu parteneri occidentali;
 - perspectivele de amplasare a unor baze N.A.T.O. (sau americane) în România;
 - vulnerabilități militare și de securitate exploatabile pentru obstrucționarea eforturilor naționale de consolidare a rolului și contribuției României în cadrul Alianței;
- *în plan economic:*
 - stadiul actual și politicile sectoriale de dezvoltare economică, îndeosebi cele în domenii cu relevanță în procesul de integrare europeană;
 - oportunitățile de privatizare din România, în vederea susținerii obiectivelor unor firme conaționale de asigurare a unor poziții avantajoase în diverse sectoare economice considerate de interes nu doar în raport cu țara noastră, ci și cu alte state central- și est-europene;

• derularea de campanii propagandistice ori de influență defavorabile intereselor naționale ale României.

Prin acțiuni de această natură s-a urmărit:

- generarea/stimularea atitudinilor eurosceptice în rândul populației, prin invocarea ca argumente a costurilor sociale asociate aderării la U.E. ori a unor dificultăți obiective întâmpinate în acest proces;
- discreditarea României ca viitor membru al Uniunii, respectiv ca factor de stabilitate și furnizor de securitate în regiune, inclusiv prin mediatizarea, în plan internațional, a unor disfuncții apărute în procesul de implementare a standardelor de performanță comunitare/euro-atlantice;
- accentuarea sentimentului de insecuritate față de pericolul terorist, în contextul participării României la campania internațională împotriva acestui flagel și a perspectivei de amplasare a unor baze N.A.T.O./S.U.A. în țara noastră.

■ De asemenea, pe fondul unei prezențe mai consistente a României în politica regională ori în eforturile internaționale de gestionare a unor riscuri de securitate cu impact major, Serviciul Român de Informații a participat activ - inclusiv în cadrul unor formule interinstituționale - la susținerea acțiunilor de politică externă ale statului român și promovarea intereselor naționale în cadrul unor organisme cu responsabilități în domeniul securității și stabilității regionale și internaționale.

Potrivit competențelor, contribuția S.R.I s-a materializat în fundamentarea – prin documente de informare ori participarea la grupurile interministeriale specializate – unor poziții și acțiuni ale României în raporturile bi- și multilaterale cu state din regiune, gestionarea unor evoluții cu impact asupra procesului de integrare europeană și euro-atlantică, respectiv a unor inițiative românești în cadrul organizațiilor la care țara noastră este parte.

Specificul activității de contraspionaj a impus, cu precădere, desfășurarea de acțiuni preventive destinate protejării intereselor de securitate națională (348 situații), precum și măsuri complexe de contracarare.

2.2. Protecția împotriva riscurilor de natură teroristă

Activitatea desfășurată de Serviciul Român de Informații, în calitate de autoritate națională în materie și de coordonator tehnic al Sistemului Național de Prevenire și Combatere a Terorismului, a avut în vedere, concomitent, prevenirea și contracararea riscurilor de inițiere a unor atacuri teroriste pe teritoriul național și, respectiv, susținerea – potrivit competențelor – acțiunilor statului român în îndeplinirea obligațiilor și angajamentelor sale internaționale, inclusiv în cadrul campaniei antiteroriste.

■ Analiza evoluțiilor înregistrate în anul 2004 evidențiază că riscurile de natură teroristă pe teritoriul național s-au menținut la un nivel relativ scăzut și nu au o determinare autohtonă, fiind asociate diverselor manifestări ale fenomenului terorist în plan internațional.

Datele și informațiile disponibile au evidențiat că interesele românești și obiectivele străine din țara noastră nu au constituit ținte pentru grupările teroriste internaționale. Cu toate acestea, noul statut al României de membru al N.A.T.O., parteneriatul strategic cu S.U.A. și participarea la campania antiteroristă internațională, inclusiv cu trupe în Irak și Afganistan, au indus riscuri potențiale care au fost monitorizate permanent.

Grupările de această factură, interesate în generarea de noi breșe în coaliția internațională antiteroristă, vizează, ca ținte predilecte, statele considerate „verigile cele mai slabe” (în care motivația participării în Irak/în alte zone de conflict este conjuncturală ori s-a transformat în subiect de dezbatere politico-mediatică sau beneficiază de o insuficientă susținere populară, precum și de opoziția unor segmente de populație extrem de active din punct de vedere politico-social).

■ Pe acest fond, activitățile informativ-operative au urmărit identificarea, prevenirea și contracararea vulnerabilităților și riscurilor derivate din:

- activitățile desfășurate în țara noastră de către membri sau simpatizanți rezidenți în România ai unor grupări cu preocupări sau antecedente teroriste, respectiv a unor comunități de cetățeni proveniți din state/zona marcate de evoluții conflictuale;

- prezența temporară pe teritoriul național a unor persoane suspecte de

apartenență la grupări teroriste, origine din zone predilecte de manifestare a acestui fenomen;

- activități care favorizează/alimentează terorismul, asociate îndeosebi criminalității organizate transfrontaliere;

- valorizarea, de către unele organizații cu preocupări teroriste, a unor obiective străine din țara noastră (misiuni diplomatice, reprezentanțe economice ori culturale, capacități militare ș.a.) drept potențiale ținte;

- măsurile insuficiente de pază și protecție la unele obiective economico-sociale ce ar putea fi vizate de acțiuni teroriste.

De asemenea, se mențin disfuncții în asigurarea controlului asupra evidenței, utilizării, manipulării și, implicit, diseminării unor substanțe, materiale și dispozitive utilizabile în organizarea și înlăptuirea de acte teroriste.

■ În anul 2004 a fost continuat procesul de operaționalizare a Strategiei Naționale de Prevenire și Combatere a Terorismului și Protocolului General de organizare și funcționare a Sistemului Național de Prevenire și Combatere a Terorismului (S.N.P.C.T.), fiind asigurate condițiile necesare pentru îndeplinirea cu succes a misiunilor și responsabilităților Serviciului și celorlalte instituții și organisme cu atribuții în domeniu.

Din această perspectivă, acțiunile Serviciului au urmărit cu prioritate:

- *îndeplinirea obligațiilor ce revin S.R.I. în cadrul subcapitolului referitor la combaterea terorismului din Capitolul 24 – Justiție și Afaceri Interne de negociere a aderării României la Uniunea Europeană;*

- *aplicarea prevederilor cadrului normativ cu relevanță în domeniu și perfecționarea acestuia prin adoptarea Legii 535/2004 privind prevenirea și combaterea terorismului ;*

- *completarea cadrului organizatoric cu relevanță pentru activitatea de prevenire și combatere a terorismului, prin:*

- încheierea de noi Protocoale și Planuri de cooperare interministeriale (bi-sau multilaterale) cu caracter general sau specific;

- operaționalizarea, în cadrul Serviciului, a Centrului de Coordonare Operativă Antiteroristă, structura organizatorică destinată să asigure continuitatea și coerența funcționării S.N.P.C.T.

Centrul de Coordonare Operativă Antiteroristă (C.C.O.A.) a contribuit la dinamizarea activității de cooperare interinstituțională, prin fluidizarea și creșterea operativității schimbului de informații, în principal cu instituțiile care au desemnat reprezentanți permanenți în Centru (Ministerul Administrației și Internelor, Ministerul Apărării Naționale, Serviciul de Informații Externe și Serviciul de Protecție și Pază).

Schimbul de informații a asigurat atât transmiterea între instituțiile componente ale S.N.P.C.T. a unor informări/evaluări generale sau punctuale ale situației operative pe profil antiterorist, solicitări de completare/verificare a unor informații ori dispunerea de măsuri în situații generatoare de risc, cât și susținerea fluxului informațional necesar desfășurării în condiții de securitate a unor evenimente oficiale, cu participare internațională, organizate în țara noastră, în anul 2004;

- instituirea - din luna aprilie a anului 2004, prin Hotărâre a C.S.A.T. - a sistemului național de alertă teroristă.

Acest mecanism prevede stabilirea, pe baza unor indicatori prestabiliți, a unor nivele de alertă teroristă (definite prin "sistemul culorilor"), cu evidențierea măsurilor graduale ce se impun pentru fiecare situație în parte;

- *susținerea participării României la activitățile de cooperare internațională în materie.*

Este de menționat, în acest context, faptul că România a semnat 12 și a ratificat 11 convenții internaționale în domeniul prevenirii și combaterii terorismului, în baza acestora fiind încheiate o serie de Acorduri bilaterale de cooperare în materie.

Activitatea de cooperare internațională pe profil antiterorist a cunoscut o evoluție constant ascendentă din punct de vedere calitativ și cantitativ, materializându-se în schimburi de informații cu grad ridicat de sensibilitate și în creșterea numărului operațiunilor complexe derulate în cooperare cu parteneri externi, în principal din spațiul euro-atlantic.

- În scopul prevenirii și contracarării riscurilor și amenințărilor de natură teroristă la adresa securității naționale S.R.I. a întreprins măsuri pentru:

- *descurajarea, inclusiv prin acțiuni ofensive, a unor activități asociate terorismului.*

În anul 2004, au fost inițiate 713 măsuri de prevenire și descurajare, inclusiv în cooperare externă, constând în:

- întreruperea dreptului de ședere și includerea pe lista de persoane indezirabile pentru România, nepermiterea intrării în țară etc. (în 54 de cazuri, față de 51 în anul precedent);

- activitățile destinate influențării/determinării unor persoane să renunțe la activitățile din care puteau rezulta amenințări la adresa siguranței naționale (84 de acțiuni);

- *protecția antiteroristă a misiunilor diplomatice, reprezentanțelor oficiale străine și a altor obiective date în competență.*

Sarcinile ce au revenit Serviciului au fost îndeplinite în mod adecvat, nefiind înregistrate evenimente de natură să pună în pericol siguranța sediilor, a diplomaților și persoanelor oficiale, străine sau române, pe durata prezenței, sosirii ori plecării acestora de la obiectivele protejate.

Au fost controlate, din punct de vedere antiterorist, **20.909** persoane (de aproximativ 4 ori mai multe, comparativ cu 2003) și **13.641** bagaje și colete. În cadrul acestor activități au fost identificate **2.075** obiecte potențial periculoase, fiind reținute și predate organelor de poliție **31** de persoane;

- *asigurarea protecției-gardării antiteroriste.*

Activitățile desfășurate s-au materializat în:

- **2.124** de misiuni de patrulare la obiectivele potențial vizate de acțiuni teroriste (cu aproximativ **16,4%** mai multe, comparativ cu 2003);

- **2.373** misiuni destinate constituirii dispozitivelor de rezervă, necesare pentru susținerea unor eventuale intervenții antiteroriste la obiective a căror protecție revine

- exclusiv ori în cooperarea cu alte forțe - Brigăzii Antiteroriste (de aproape două ori mai multe față de anul precedent);
- **1.110 misiuni de gardare și protecție antiteroristă a unor demnitari români și străini** (în creștere cu peste 10,3% față de 2003);
- *măsuri de descurajare antiteroristă cu caracter permanent la Aeroportul Internațional "Mihail Kogălniceanu"*;

• ***controlul antiterorist-antidetunare și protecția antiteroristă la aeroporturile aviației civile din țara noastră.***

Controalele efectuate asupra a **1.821.259** persoane și **5.003.559** bagaje (de mână, de cală sau cargo) au permis:
- identificarea a **2.306** arme nedeclarate, de diferite tipuri (majoritatea de vânatoare), dintre care **491** deținute fără forme legale, precum și importante cantități de muniție, respectiv a **42.774** obiecte potențial periculoase;
- reținerea și, ulterior, predarea către Poliția de Frontieră și Poliția Transporturi Aeriene a **418** persoane;

• ***efectuarea de controale și intervenții pirotehnice.***

În acest sens, s-au realizat:
- **1.362** misiuni de control tehnic antiterorist cu scop de prevenire (în creștere cu **peste 15%** față de 2003);
- **1.459** acțiuni de asigurare a permanenței pirotehnice (cu **peste 21%** mai multe, comparativ cu anul precedent);
- **137** verificări specializate în cazul unor suspiciuni sau amenințări - false - cu bombă;
- **20** de intervenții pirotehnice de neutralizare a unor obiecte suspecte/dispozitive explozive improvizate.

Un factor de îngrijorare îl constituie numărul ridicat al amenințărilor false cu bombe, vizând în special instituții publice, care au generat un consum important de resurse – nu doar la nivelul Serviciului – pentru verificare și efectuarea controlului pirotehnic.

În vederea prevenirii proliferării unor asemenea acțiuni și diminuării eforturilor bugetare ale instituțiilor cu responsabilități în gestionarea acestor situații, este necesară dezvoltarea și diversificarea activității de educație de securitate, îndeosebi în mediul tinerilor, cu sprijinul cadrelor didactice și al mass media.

2.3. Prevenirea altor riscuri și amenințări transfrontaliere

Consolidarea tendinței de inter-relaționare a riscurilor și amenințărilor transfrontaliere non-militare, multe manifestându-se conex terorismului, și - implicit - creșterea semnificativă a gradului lor de pericolozitate au impus o atenție sporită din partea Serviciului Român de Informații, activitățile

desfășurate contribuind la sprijinirea instituțiilor abilitate de prevenire și contracarare a riscurilor și amenințărilor asociate:

■ **criminalității organizate transfrontaliere.**

Plasarea României la intersecția celor două coridoare trans-europene (est-vest și sud-nord) face din teritoriul național o zonă de interes deosebit pentru operațiunile ilegale derulate de rețelele de crimă organizată din spațiul balcanic, respectiv C.S.I.

Principalele activități ilegale desfășurate, pe teritoriul țării noastre, de către membrii acestor rețele sunt:

- *contrabanda și evaziunea fiscală de proporții.*

În operațiuni de contrabandă și trafic ilegal cu produse puternic accizate (țigarete, cafea, alcool, produse petroliere), materii prime arme ușoare și muniție, material lemnos sau substanțe toxice sunt implicate grupările criminale ruso-moldovene, din spațiul ex-iugoslav, Turcia, Grecia, Cipru, Siria, Liban.

Majoritatea acestor activități se desfășoară pe segmentul de frontieră cu Republica Moldova și Ucraina, beneficiind – în multe situații – de complicitatea unor funcționari din cadrul autorităților vamale și de frontieră.

Pentru contrabanda cu alcool, membrii rețelelor utilizează certificate de origine false pentru alcoolul produs în Ucraina și Federația Rusă, speculând facilitățile acordului de liber schimb existent între România și Republica Moldova.

Țigaretetele provin în principal de la furnizori din Grecia, Cipru și statele ex-iugoslave și sunt recepționate pe căi maritime sau aeriene, fiind ulterior tranzitate rutier prin Republica Moldova spre România sau Occident.

Serviciul Român de Informații a transmis organelor de cercetare și urmărire penală informații referitoare la activitățile de acest tip derulate de rețele de criminalitate organizată ce activau în județele Bihor, Botoșani, Brașov, Brăila, Buzău, Constanța, Gorj, Hunedoara, Maramureș, Prahova, respectiv în Municipiul București;

- *spălarea banilor.*

Pentru “albirea” sumelor provenite din activități ilegale, exponenți ai rețelelor criminale (moldovenești, arabe, chineze, italiene, turce dar și autohtone) recurg la implicarea în tranzacții comerciale a firmelor fantomă, efectuarea de operațiuni comerciale internaționale cu firme înregistrate în paradisuri fiscale sau cu reprezentanțele societăților comerciale în zonele libere din țara noastră, ori la “investiții” concretizate în achiziționarea de imobile, mari suprafețe de teren, pachete de acțiuni ale unor societăți comerciale românești scoase la vânzare în cadrul procesului de privatizare (unele utilizate ulterior ca garanție pentru obținerea de credite).

Pe de altă parte, sume importante în valută sunt expatriate de rețelele turce, arabe și chineze prin intermediul unor curieri conaționali, de multe ori angajați ai unor firme de transport/turism, case de schimb valutar ori documente bancare și carduri falsificate.

S.R.I. a pus la dispoziția organismelor abilitate date și informații privind acte infracționale de acest tip derulate de rețele de criminalitate organizată din județele Bacău, Brăila, Dâmbovița, Galați, Giurgiu, Maramureș, Olt, Prahova și municipiul București;

- migrația ilegală și traficul de carne vie.

În condițiile în care tind să devină chiar mai profitabile decât traficul de droguri, activitățile de acest tip continuă să reprezinte o serioasă sursă de risc, rețelele specializate diversificându-și și adaptându-și permanent metodele de operare pentru a diminua efectele măsurilor de securizare a frontierelor adoptate de autoritățile române.

Operațiunile derulate pe rute originare din regiunea asiatică (Pakistan, Bangladesh, Afganistan, Iran, Irak), Turcia și, respectiv, statele CSI, implică într-o proporție tot mai consistentă cetățeni moldoveni, dar și autohtoni, atât în calitate de călăuze, transportatori și organizatori, cât și de emigranți către statele Uniunii Europene.

Între liderii de rețele au fost stabilite parteneriate conjuncturale atât în materie de racolare și organizare a grupurilor, cât și de realizare a transportului în străinătate (mai ales în condițiile în care unii dintre membrii rețelelor care însoțeau grupurile de migranți nu mai puteau efectua astfel de operațiuni, fiind arestați sau dați în consemn la frontieră).

Pentru facilitarea accesului în spațiul comunitar a migranților ilegali ori derularea de operațiuni de trafic de carne vie către state occidentale (Italia, Austria, Spania, Germania) dar și către Bosnia-Herțegovina, provincia Kosovo, Turcia, Albania, Uniunea Serbia Muntenegru sau Emiratele Arabe Unite, rețelele specializate recurg frecvent la contrafacerea documentelor de călătorie românești și străine.

În baza investigării informative, Serviciul Român de Informații a sesizat organisme de cercetare și urmărire penală cu privire la activitățile infracționale derulate de rețele specializate din județele Brăila, Caraș Severin, Cluj, Gorj, Ialomița, Maramureș, Mehedinți, Suceava, Vaslui;

- traficul de droguri.

Pe lângă activitățile de trafic derulate de rețele alcătuite din cetățeni turci, sirieni, iranieni, moldoveni și din alte state ale spațiului CSI, având conexiuni în mediile interlope autohtone dar și din statele U.E. (Austria, Germania, Ungaria) se înregistrează o creștere a consumului de droguri la nivel național.

Pentru introducerea în țară a unor cantități însemnate de substanțe halucinogene sunt utilizate transporturi de mărfuri voluminoase destinate exportului (în special textile, aflate în tranzit pe teritoriul României), importurile de produse perisabile (citrice, fructe exotice și ouă din Turcia, respectiv Republica Moldova) și transportul internațional de persoane, prin exploatarea unor breșe în punctele de control vamal și de frontieră, respectiv a coruptibilității unor funcționari din cadrul acestor instituții.

S.R.I. a pus la dispoziția organismelor de cercetare și urmărire penală date privind activitățile de trafic și distribuție de droguri derulate de rețele de criminalitate organizată ce activau în județele Arad, Bacău, Botoșani, Brăila, Caraș-Severin, Hunedoara, Mureș, Sibiu, și municipiul București;

- fraude prin intermediul mijloacelor electronice de plată.

Grupările autohtone specializate în comiterea acestui gen de infracțiuni au dezvoltat legături cu structuri similare din străinătate, îndeosebi din spațiul Schengen (în principal Italia, Spania, Franța, Marea Britanie), pentru desfășurarea, în comun, a

activităților de skimming.

În activitatea infracțională, membrii rețelelor din România utilizează diverse canale de comunicație pentru stabilirea de legături cu hackeri din alte țări, cu ajutorul cărora sunt procurate și verificate conturile și datele de identificare a cardurilor.

După devalizarea conturilor de card, banii sunt depozitați în bănci din străinătate, iar legăturile externe achită sumele aferente partenerilor români, utilizând inclusiv servicii de transfer bancar.

Serviciul Român de Informații a sesizat organismele de cercetare și urmărire penală în legătură cu implicarea în acest tip de activități a unor rețele de criminalitate organizată din județele Botoșani, Cluj, Olt, Teleorman;

■ proliferării armelor de distrugere în masă și a vectorilor purtători, traficului cu substanțe și materiale supuse controlului destinației finale, respectiv proliferării armamentului convențional.

Deși riscurile de această factură au înregistrat o diminuare, unitățile economice autohtone ce dețin astfel de tehnologii și produse continuă să suscite interes pentru persoane fizice și juridice din state din Asia, Orientul Mijlociu, Africa Centrală și de Nord, care derulează programe clandestine sau vizează achiziții în acest domeniu.

În raport cu România, statele proliferante au manifestat interes, în principal, pentru:

- obținerea/achiziția de expertiză din țara noastră, prin pregătirea în România a unor specialiști proprii, inițierea unor cooperări științifice cu entități autohtone sau încercări de racolare a unor specialiști români;

- structurarea pe teritoriul național a unor rețele specializate în achiziții și transferuri ilegale de produse cu dublă utilizare din categoria echipamentelor, utilajelor, mașinilor unelte și elementelor de automatizare, cu implicarea unor firme românești producătoare, comerciale și de cercetare.

Riscuri potențiale derivă și din faptul că teritoriul național este vizat ca spațiu de tranzit pentru exporturi de armament către spații supuse embargoului, prin tranzacții aparent legale către state ce nu se află pe listele organismelor internaționale de control, cu utilizarea de certificate de utilizator final false.

Ca particularitate, reține atenția faptul că rolul de furnizori de produse și tehnologii aflate sub incidența controlului internațional a fost preluat de firme private – producătoare sau intermediare – ce beneficiază de conexiuni subterane în mediul factorilor decizionali și/sau de sprijinul serviciilor de informații din unele state.

Un alt important factor de risc extern pentru România continuă să fie prezența unor stocuri considerabile de armament, respectiv capacități de producție și cercetare în Transnistria.

2.4. Vulnerabilități și riscuri pe dimensiunea economică a securității naționale

Date fiind multitudinea și complexitatea riscurilor și vulnerabilităților manifestate pe această dimensiune și impactul lor major asupra vieții sociale în

ansamblu, S.R.I. a fost preocupat de identificarea evoluțiilor cu potențial de risc la adresa securității naționale, informațiile obținute fiind valorificate în inițierea, potrivit competențelor legale, a unor acțiuni specifice de prevenire/contracurare, respectiv prin punerea la dispoziția organismelor abilitate a datelor necesare pentru adoptarea măsurilor ce se impuneau.

Au fost semnalate factorilor în drept disfuncții trenante în sectoare economice de interes strategic ori în desfășurarea proceselor de privatizare, restructurare/modernizare economică, respectiv de implementare a standardelor de performanță comunitare. Totodată, au fost avute în atenție acțiunile inițiate de entități private interne și externe ori grupuri de interese agregate în jurul sau beneficiind de sprijinul unor persoane cu funcții de decizie în vederea valorificării oportunităților generate în cadrul acestor procese în defavoarea interesului public.

Informațiile obținute de Serviciu în perioada de referință au evidențiat că principalele vulnerabilități ori riscuri pe dimensiunea economică a securității naționale au fost generate, ca și în anul precedent, de:

■ **deficiențele în activitatea managerială în importante sectoare economice**, care au favorizat persistența sau apariția unor surse de risc în activitatea unor agenți economici ori – chiar – la nivel de ramură:

• ***în domeniul energetic***

Derularea necorespunzătoare a programelor de reabilitare-modernizare, deseori cu sprijinul cointeresat al unor factori de decizie, a condus la suplimentări nejustificate ale costurilor investițiilor, neatingerea parametrilor de performanță prevăzuți în studiile de fezabilitate și perpetuarea riscurilor de insecuritate industrială.

În acest sens, rețin atenția:

- deficiențele/întârzierile înregistrate în asigurarea componentei interne a programului de investiții, care au afectat finalizarea la termen a lucrărilor contractate;
- lipsa de preocupare a beneficiarilor pentru urmărirea graficelor și îndeplinirea criteriilor de performanță tehnică a lucrărilor executate;
- decontarea în avans a unor lucrări neexecutate ori acceptarea unor suplimentări nejustificate ale devizelor;

- gestionarea ineficientă a resurselor financiare disponibile (alocate de la bugetul de stat ori provenite din credite externe, majoritatea cu garanție guvernamentală), inclusiv ca urmare a interpunerii pe fluxurile de aprovizionare, a unor firme intermediare agreeate, respectiv acțiunilor unor grupuri de interese cu conexiuni în spațiul C.S.I. în direcția preluării controlului asupra importurilor de combustibili.

Pe acest fond, s-a produs o scădere a atractivității societăților din domeniu incluse în programul de privatizare, care - coroborată cu întârzierile înregistrate în procesul de liberalizare a pieței energetice - a generat dificultăți suplimentare în îndeplinirea obligațiilor asumate în cadrul negocierilor cu Uniunea Europeană și organisme financiare internaționale;

- ***în exploatarea și valorificarea resurselor naturale***

Atribuirea contractelor de investiții și întreținere a exploatărilor miniere, respectiv a celor de aprovizionare unor firme agreate de factorii de conducere ai unităților miniere - uneori în complicitate cu lideri sindicali - a produs prejudicii semnificative bugetelor societăților de profil, favorizând, totodată, perpetuarea unor stări de insecuritate în exploatarea instalațiilor.

Interpunerea intereselor personale și/sau de grup în gestionarea rețelelor de distribuție a gazelor naturale, coroborată cu deficiențele manifestate în exercitarea atribuțiilor de supraveghere și control al derulării unor proiecte investiționale în sistem de parteneriat public-privat, s-a repercutat nu doar în planul securității în exploatare și eficienței activității, ci și asupra perspectivelor de integrare a țării noastre în marile infrastructuri europene de transport al resurselor petrogazeifere;

- ***în modernizarea și dezvoltarea infrastructurii***

Perpetuarea deficiențelor în implementarea proiectelor de reabilitare și dezvoltare a infrastructurii naționale (semnalate, de altfel, și în precedentul raport de activitate al Serviciului), asociate îndeosebi practicilor ilegale în atribuirea și executarea contractelor în domeniu, a afectat succesul eforturilor angajate pentru recuperarea decalajelor înregistrate în raport cu standardele comunitare.

Procesul de modernizare a infrastructurii a fost afectat de:

- încredințarea, pe criterii clientelare, a unor proiecte investiționale de anvergură, în condiții dezavantajoase pentru beneficiari, ori condiționarea atribuirii contractului de subcontractarea unor lucrări către firme agreate;

- acceptarea – uneori interesată – de către factorii abilitați, a unor derogări de la parametri de calitate prevăzuți în caietele de sarcini, decalări ale termenelor de execuție, suplimentări nesustținute tehnic ale costurilor de execuție a lucrărilor ori efectuarea anticipată a unor plăți;

- lipsa de preocupare a unor factori responsabili pentru soluționarea problemelor juridice (îndeosebi cele asociate statutului unor terenuri) care au grevat asupra demarării/derulării unor investiții (precum parcurile industriale);

- gradul încă redus de expertiză în redactarea unor proiecte capabile să atragă finanțare externă, dublat de dificultățile remanente în constituirea componentei financiare interne;

- executarea deficitară a lucrărilor de întreținere, pe fondul insuficienței fondurilor disponibile, respectiv dezinteresului unor persoane cu funcții de decizie;

- ***în domeniul industrial***

Au continuat acțiunile unor grupuri de interese vizând obținerea de poziții dominante pe anumite piețe, prin preluarea directă/prin intermediari a unor societăți cu profil unic și influențarea deciziilor strategice în domeniu (n.n.-concentrări economice fiind, deja, realizate în sectoare precum producția de tablă, aluminiu, cupru, ciment, celuloză și hârtie, produse clorosodice, farmaceutice, industrializarea lemnului, siderurgie și metalurgie).

Pe de altă parte, profitând de lacunele contractelor de privatizare a unor societăți, respectiv de laxitatea controlului exercitat de instituțiile abilitate, unii

dintre noii acționari majoritari au tergiversat îndeplinirea obligațiilor investiționale asumate la preluarea pachetelor de acțiuni;

- **în agricultură**

Gradul ridicat de fragmentare al exploatațiilor agricole asociat cu întârzierile și deficiențele în armonizarea politicilor agricole naționale cu cele ale U.E., precum și lipsa fondurilor necesare pentru realizarea investițiilor necesare de către producătorii și procesatorii autohtoni au continuat să afecteze sever eficiența activităților derulate în acest sector.

Pe de altă parte, reprezentanți ai unor societăți comerciale autohtone și străine au acționat pentru valorificarea în interes propriu a oportunităților conferite de programele europene de preaderare ori cele naționale de susținere a producătorilor agricoli, inclusiv prin realizarea de concentrări (suprafețe de teren, spații zootehnice și capacități de producție din agricultură), valorizate exclusiv din perspectiva obținerii de subvenții ori realizării de tranzacții funciare speculative.

Totodată, se mențin riscurile în domeniul securității alimentare, pe fondul intensificării preocupărilor unor societăți de realizare a unor importuri de produse alimentare necorespunzătoare din punct de vedere calitativ (expirate sau contaminate cu agenți patogeni), respectiv de utilizare a unor tehnologii de cultură transgenice, cu nerespectarea normelor europene în domeniul agricol;

- **protecția factorilor de mediu**

Ca urmare a dezinteresului unor factori de conducere ai unor agenți economici poluatori pentru respectarea legislației din domeniul protecției mediului și, în special, pentru realizarea programelor de conformare stabilite la obținerea autorizațiilor de mediu sau la achiziționarea pachetelor majoritare de acțiuni, respectiv insuficienței fondurilor disponibile pentru realizarea unor proiecte de anvergură, se mențin premise de poluare severă a mediului înconjurător.

Vulnerabilități grave, din această perspectivă, se înregistrează îndeosebi în activitatea unităților economice din chimie, petrochimie și metalurgie, dar și în ceea ce privește conservarea ori depozitarea unor substanțe periculoase, respectiv deșeurii menajere.

De asemenea, au continuat să fie efectuate importuri de deșeurii periculoase, utilaje și tehnologii poluante, cu impact negativ asupra stării de sănătate a populației.

De asemenea, au fost semnalate deficiențe în implementarea unor programe cu finanțare comunitară, respectiv în administrarea ariilor naturale protejate la nivel național și mondial (în special a Rezervației Biosferei “Delta Dunării”), precum și a fondului forestier și cinegetic (în contextul aplicării defectuoase a Legii 1/2000 și exploatării abuzive a resurselor disponibile);

■ **activitățile de criminalitate economico-financiară, care au limitat succesul măsurilor vizând creșterea gradului de colectare a veniturilor la bugetul de stat.**

Cele mai severe repercusiuni asupra constituirii resurselor bugetului public au fost generate de sustragerea de la plata integrală sau parțială a taxelor

și impozitelor datorate, a unor societăți comerciale autohtone și străine, respectiv de practicile evazioniste asociate operațiunilor de contrabandă cu mărfuri puternic accizate (în special țigarete, cafea, băuturi și produse petroliere) ori activităților fictive de export (derulate în scopul obținerii returnării ilegale a T.V.A.).

Proliferarea acestor activități a fost favorizată de punerea în dependență și cointeresarea materială a unor funcționari cu putere de decizie sau cu atribuții de control din cadrul administrației centrale/locale, care au dezvoltat veritabile circuite relaționale destinate nu doar protejării grupului lor de interese ci și asigurării unui mecanism de promovare pe criterii clientelare a funcționarilor publici implicați.

Susținerea acordată de respectivii funcționari s-a materializat în:

- exceptarea de la acțiunile de control ori derularea de controale formale (soldate inclusiv cu aplicarea de sancțiuni simbolice) la firmele agreeate;
- avertizarea prealabilă a societăților vizate de organismele cu atribuții de control și, chiar, acordarea de consultanță în scopul acoperirii unor nereguli ori sustragerii acestora de la răspundere civilă/penală;
- neînstituirea sechestrului asigurator asupra bunurilor societăților favorizate, care ar urma să fie executate silit în vederea recuperării prejudiciilor provocate bugetului de stat ori celui al asigurărilor sociale;
- acordarea de facilități fiscale (scutiri de la plata garanțiilor la importul de bunuri și mărfuri) unor firme ce derulează operațiuni de import - export, cu încălcarea reglementărilor vamale;
- încadrări tarifare eronate ale mărfurilor și bunurilor importate/exportate, inclusiv pe baza unor documente contrafăcute;
- acceptarea unor documente privind exporturi fictive de mărfuri, în scopul obținerii ilegale de T.V.A.;
- exercitarea de presiuni în vederea exonerării de răspundere a unor subordonați identificați de organele abilitate ca fiind implicați în activități ilegale, ș.a.

Pe de altă parte, în pofida evoluțiilor pozitive înregistrate pe linia securizării frontierelor și perfecționării mecanismelor de control vamal, organismele specializate în acest domeniu au continuat să se confrunte cu dificultăți în desfășurarea activității specifice, derivate din:

- insuficiența resurselor umane și logistice alocate pentru asigurarea supravegherii vamale și monitorizarea traficului naval pe zone situate la frontiera maritimă;
- întârzierile acumulate în finalizarea unor obiective de investiții;
- problemele tehnice în exploatarea echipamentelor mobile de detecție și control privind produsele pretabile a face obiectul traficului ilegal;
- funcționarea necorespunzătoare a Sistemului Informatic Integrat Vamal.

Măsurile adoptate la nivelul instituțiilor statului cu atribuții de control și aplicare a legii (inclusiv ca urmare a informărilor/sesizărilor S.R.I.) au condus la diminuarea acestor practici, care continuă - totuși - să reprezinte un factor de risc.

2.5. Apărarea valorilor constituționale

În planul afirmării valorilor statului de drept și asigurării egalității de șanse între cetățeni, Serviciul Român de Informații și-a concentrat eforturile în direcția identificării și semnalării, către factorii abilitați, a riscurilor asociate fenomenului de corupție la diverse niveluri de autoritate, respectiv a celor derivate din menținerea unor disfuncții severe în activitatea din domenii de interes social major.

Rezultatele activității de investigare desfășurate de S.R.I. au fundamentat elaborarea și transmiterea către organismele cu responsabilități în domeniu a unui volum însemnat de date și informații referitoare la:

■ **obstrucționarea activității unor instituții ale statului ori deturnarea acestora în sensuri neconforme cu interesul general, ca urmare a agregării și consolidării unor grupuri de interese, dispunând de conexiuni în mediile de decizie.**

Ca și în anul precedent, cele mai severe repercusiuni asupra climatului de legalitate și implementării exigențelor comunitare au fost induse de:

- *interferența unor interese personale sau de grup în derularea actului administrativ, precum și în alte activități care incumbă autoritatea publică.*

Au fost identificate situații în care factori de decizie din administrația publică centrală și locală au utilizat abuziv prerogativele funcției deținute pentru:

- aplicarea discriminatorie a cadrului normativ ori inițierea unor reglementări destinate promovării unor interese oneroase;
- acordarea nejustificată a unor facilități, scutiri și eșalonări la plata taxelor și impozitelor;
- organizarea de licitații trucate pentru atribuirea unor lucrări și/sau servicii de interes public;

- deturnarea fondurilor disponibile în beneficiu personal sau al unor grupuri de interese agregate la nivel central/local, inclusiv în cadrul unor proiecte și programe cu finanțare (nerambursabilă) externă, prin acte ilicite sau încheierea de contracte dezavantajoase comunității;

- gestionarea frauduloasă a patrimoniului public, materializată în subevaluarea prețurilor unor terenuri și imobile scoase la vânzare ori trecerea abuzivă a acestora din domeniul public în cel privat, concesionarea ilegală ori dezavantajoasă a unor spații comerciale și/sau terenuri etc.;

- utilizarea informațiilor la care au acces, în virtutea atribuțiilor de serviciu, pentru satisfacerea unor interese personale sau de grup;

- eliberarea de titluri de proprietate unor persoane neîndreptățite sau distrugerea documentelor ce atestă astfel de drepturi (cărțile funciare) pentru a favoriza comiterea de ilegalități.

- *perturbarea mecanismelor de realizare a actului de justiție, ca urmare a abuzurilor și ilegalităților comise de persoane cu responsabilități în domeniu. În numeroase cazuri, acestea au fost cooptate – prin cointeresare materială ori*

exercitarea de presiuni inclusiv pe filiere ierarhice – în circuite relaționale destinate protejării activităților infracționale ale unor grupuri dispunând de potențial de influență în medii de autoritate.

În astfel de acțiuni sunt implicați:

- magistrați; avocați și/sau foști judecători corupți, care fac legătura dintre magistrați și infractori;
- medii interlope și grupări de interese, inclusiv din economie, care urmăresc obținerea controlului asupra unor segmente ale sistemului de justiție;
- executori judecătorești, care aplică abuziv procedura de executare a sentințelor;
- experți tehnici ce întocmesc rapoarte de expertiză neconforme realității ș.a.

Acțiunile destinate promovării unor interese contrare celui public s-au materializat în:

- emiterea unor soluții netemeinice/nelegale, în contradicție flagrantă cu elementele probatorii din dosarele în cauză, în schimbul obținerii unor avantaje materiale ori în favoarea părților asistate de avocați aflați în cercul de relații al respectivilor magistrați;
- pronunțarea, interesată, în cauze/probleme în care magistrații implicați nu dețin specializarea necesară;
- schimbarea încadrării juridice a faptei, în favoarea infractorului;
- admiterea unor probe lipsite de relevanță sau falsificate în mod evident, respectiv sustragerea unor date sau probe din dosare;
- presiuni și influențe exercitate de unii magistrați cu funcții de conducere asupra subordonaților, pentru impunerea unor soluții;
- acordarea de asistență juridică sau "consilierea" de către magistrați a învinuiților, în scopul exonerării de răspundere penală sau civilă a acestora;
- avertizarea unor învinuiți cu privire la faptul că se află în atenția unor instituții cu atribuții de control și supraveghere;
- tergiversarea proceselor aflate pe rol în scopul intervenției prescripției extinctive, al sustragerii unor inculpați de sub urmărire penală ori al diminuării răspunderii legale a acestora;

■ afectarea dreptului cetățenilor la ocrotirea sănătății, pe fondul cronicizării situației de criză din sistemul sanitar, efect al subfinanțării severe și gestionării deficitare ori oneroase a fondurilor disponibile.

Informările transmise de Serviciul Român de Informații factorilor abilitați au semnalat:

- riscurile de blocare a activității unor unități spitalicești, respectiv a onorării, de către farmacii, a rețetelor compensate și gratuite, datorită restanțelor financiare acumulate;
- imposibilitatea unor spitale de a asigura desfășurarea activității în condiții adecvate, ca urmare a lipsei fondurilor necesare realizării lucrărilor de reparații, igienizare și modernizare și, respectiv, insuficienței cadrelor medicale și personalului auxiliar;
- problemele severe înregistrate în funcționarea centrelor de transfuzii (pe fondul scăderii accentuate a numărului donatorilor și neasigurării stocurilor de reactivi), respectiv a serviciilor de ambulanță județene;
- disfuncțiile persistente în derularea unor programe naționale de sănătate, îndeosebi cele destinate bolnavilor de tuberculoză, diabet, HIV/SIDA ș.a.

Pe de altă parte, au fost identificate situații în care, pe fondul neexercitării unui control riguros și sistematic asupra distribuției și cheltuirii fondurilor destinate sănătății populației și asistenței sociale, factori de decizie din aceste domenii au săvârșit abuzuri și ilegalități, materializate în:

- gestionarea frauduloasă a fondurilor constituite la nivelul unor Case Județene de Asigurări de Sănătate și valorificarea unor resurse materiale în interes personal;
- încheierea unor contracte dezavantajoase cu firme private, aparținând unor apropiați ai conducerii sau în schimbul obținerii unor avantaje materiale;
- încheierea unor contracte privind achiziționarea unor produse de tehnică medicală cu încălcarea gravă a normelor și metodologiei de lucru;
- încredințarea contractelor privind execuția lucrărilor de reparații, prestări de servicii și/sau achiziții de materiale dezinfectante unor firme agreate;
- însușirea de către persoane din conducerea instituțiilor de profil sau apropiați ai acestora a unor bunuri sosite ca ajutoare din străinătate, în scopul comercializării etc.

■ derularea, în mod ilegal, de către societăți private, a unor activități ce aduc atingere unor drepturi și libertăți cetățenești.

Informațiile obținute au evidențiat o creștere a preocupărilor pentru dezvoltarea, în cadrul unor firme specializate de pază și tehnice de alarmare împotriva efracției, respectiv detectivi particulari, a unor compartimente cu atribuții informative ilegale, dispunând de mijloace tehnice specializate deosebit de performante, în paralel cu intensificarea demersurilor pentru culegerea ilegală de informații cu impact în planul securității naționale.

Din această perspectivă, au reținut atenția:

- introducerea ilicită în țară a unor mijloace tehnice de interceptare a comunicațiilor și discuțiilor în mediul ambiant, precum și a unor echipamente de transmitere secretizată de date, prin ignorarea - în mod deliberat - a legislației vamaie, a actelor normative ce reglementează libera circulație și punerea în funcțiune pe teritoriul României a echipamentelor radio și a terminalelor de telecomunicații, precum și a procedurilor de evaluare a conformității acestora;

- angajarea unor foste cadre militare (din armată, poliție, servicii secrete), dispunând de cunoștințe de specialitate și de relații în instituțiile din sistemul de apărare, ordine publică și siguranță națională, respectiv a unor tineri ingineri și specialiști în domeniul IT&C;

- implicarea, directă sau indirectă, a unor cetățeni străini în coordonarea activităților derulate de societățile specializate de pază și tehnice de alarmare împotriva efracției, contrar prevederilor legislației în domeniu.

Pe lângă afectarea dreptului la viață privată, au fost identificate cazuri în care unele societăți de tipul celor menționate s-au implicat în:

- culegerea de informații de interes militar ori tentative de acces la date și informații clasificate, prin valorificarea oportunităților oferite de obținerea unor contracte în obiective ce concentrează astfel de date;

- activități vizând obținerea de informații cu caracter compromițător despre persoane cu funcții de decizie în instituțiile statului și punerea acestora în dependență, prin șantaj și compromitere;

- dezvoltarea unui sistem de monitorizare a activităților economice în domenii de interes pentru proprii acționari;

- acțiuni cu caracter represiv, de tipul recuperărilor forțate, impunerii de taxe de protecție și alte operațiuni circumscrise criminalității organizate;

■ **creșterea agresivității unor grupări radicale angajate în promovarea unor proiecte autonomist-separatiste pe criteriu etnic.**

În paralel cu inițiativele propagandistice, activitățile derulate de cercurile radicale maghiare (cu sprijinul unor entități externe interesate) au asigurat cristalizarea și consolidarea unor formule organizatorice care militează pentru obținerea unui statut de autonomie lărgită pentru regiunea „Ținutului Secuiesc” și continuarea demersurilor legislative vizând crearea condițiilor juridice pentru atingerea obiectivelor fixate.

Deși gradul de susținere al acestor inițiative în rândul comunității maghiare rămâne relativ scăzut, vehicularea consecventă a unor idei autonomiste de factură radicală incumbă riscul afectării climatului de stabilitate socială.

2.6. Vulnerabilități și riscuri în asigurarea stabilității sociale

Activitățile informative vizând evoluțiile generatoare de riscuri în planul climatului social au evidențiat o consolidare a trendului descendent conturat în anul precedent, îmbunătățirea indicatorilor de performanță economică și programele sociale implementate în cursul anului 2004 asigurând o diminuare progresivă a potențialului revendicativ-protestatar.

Au continuat, însă, să se manifeste vulnerabilități și disfuncții în activitatea derulată în unele sectoare economice, cu implicații în planul asigurării salariilor, respectiv în derularea unor programe de protecție socială, cele mai semnificative surse de tensiune fiind asociate:

■ **menținerii veniturilor unor categorii socio-profesionale sub limita necesară asigurării nivelului minim de trai.**

Ca și în anul precedent, activitatea de protecție socială a fost afectată de insuficiența resurselor financiare disponibile (inclusiv ca efect al privării bugetelor specializate de importante fonduri, prin practici evazioniste), respectiv de gestionarea deficitară a fondurilor de către factori de autoritate la nivel local.

Mai mult, creșterea numărului beneficiarilor Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat (rezultat al disponibilizărilor efectuate și lipsei acute de locuri de muncă, îndeosebi în mediul rural) a determinat dificultăți suplimentare în achitarea integrală și la timp a drepturilor bănești cuvenite, generând nemulțumiri și tensiuni cu potențial destabilizator, îndeosebi în cadrul comunităților defavorizate din zone monoindustriale ori ale celor de romi;

■ **persistenței/apariției unor nemulțumiri punctuale în rândul salariaților din unele ramuri/sectoare de activitate ori unități economice ce se confruntă cu o situație financiară critică.**

Cele mai frecvente surse de nemulțumire au fost generate de:
- nerespectarea prevederilor contractelor colective de muncă referitoare la acordarea, la timp sau integral, a drepturilor salariale;

- menținerea unor condiții de muncă precare ori remunerarea nesatisfăcătoare a activității;
- operarea de noi disponibilizări fără asigurarea măsurilor de protecție socială;
- trenarea ori eșuarea negocierilor referitoare la încheierea contractelor colective de muncă;
- neasigurarea condițiilor necesare pentru redresarea/dezvoltarea societății;
- disputele pe marginea prevederilor noului Cod al Muncii;

■ deficiențelor remanente în asigurarea serviciilor și utilităților pentru populație (apă, canalizare, energie electrică și termică).

Astfel, problemele tehnice survenite ca urmare a uzurii avansate a capacităților de producție și distribuție, în contextul imposibilității administrațiilor locale de asigurare a finanțărilor necesare reabilitării, au determinat sincope în furnizarea serviciilor de către societățile specializate din numeroase localități.

Pe de altă parte, mai ales în condițiile majorării succesive a tarifelor practicate de societățile de profil, scăderea gradului de solvabilitate al consumatorilor a generat creșterea arieratelor față de furnizori, stoparea livrărilor de materii prime și energie determinând blocarea, în mod repetat, a activității unor societăți locale de apă, termoficare și salubritate.

3. Protecția informațiilor clasificate

3.1. Coordonarea și controlul activităților de protecție a informațiilor clasificate

În calitate de autoritate desemnată de securitate, Serviciul Român de Informații a oferit un sprijin susținut instituțiilor cu atribuții în aplicarea standardelor naționale în domeniul protecției informațiilor clasificate, în paralel cu derularea de activități informative pentru identificarea, prevenirea și contracararea riscurilor de compromitere sau diseminare neautorizată a informațiilor naționale secrete de stat și informațiilor clasificate care fac obiectul acordurilor internaționale ori bilaterale la care România este parte.

■ Activitățile desfășurate de S.R.I. în aplicarea Legii nr. 182/2002 s-au materializat în:

- **furnizarea de expertiză pentru actualizarea cadrului normativ în domeniu, respectiv crearea cadrului juridic necesar cooperării cu statele din comunitatea euro-atlantică.**

În acest sens, experții Serviciului au evaluat și formulat propuneri de avizare pentru 12 proiecte de hotărâri ale Guvernului privind aprobarea listelor cu informații secrete de stat la unele autorități centrale, precum și 5 proiecte de hotărâri ale Guvernului pentru declasificarea unor informații secrete de stat, stabilite astfel potrivit H.C.M. nr. 19/1972.

De asemenea, reprezentanți ai S.R.I. au participat la negocierea acordurilor bilaterale în domeniul protecției informațiilor clasificate între România și Bulgaria, Italia, Polonia, Slovacia și Uniunea Europeană;

- **acordarea asistenței de specialitate la solicitarea persoanelor fizice și juridice.**

Pe baza consultanței acordate de Serviciu, principalele autorități și instituții centrale, companiile și societățile de interes național și-au elaborat reglementări interne și au pus în practică programele de prevenire a scurgerii de informații clasificate.

În anul 2004, Serviciul a dat curs unui număr de **570** de solicitări ale deținătorilor de informații clasificate pentru acordarea sprijinului în:

- stabilirea obiectivelor, sectoarelor și amplasamentelor care prezintă importanță deosebită pentru protecția informațiilor clasificate;
- instruirea persoanelor cu atribuții nemijlocite în domeniul protecției informațiilor clasificate;
- cercetarea incidentelor susceptibile de compromiterea unor astfel de informații etc.

Totodată, au fost întreprinse activități specifice pentru soluționarea solicitărilor referitoare la identificarea vulnerabilităților față de folosirea ilegală a mijloacelor de observare și ascultare în spații protejate;

• **controlul modului de implementare a măsurilor de protecție a informațiilor clasificate.**

În perioada de referință au fost derulate **540** acțiuni de control la instituții publice, agenți economici cu capital integral sau parțial de stat și, respectiv alte persoane juridice de drept public și privat, în **38** de cazuri fiind constatate abateri de la prevederile legislației (sanctionate cu amenzi contravenționale în valoare totală de 297 milioane lei). În unele cazuri, activitățile de control au fost repetate, în vederea verificării modului în care au fost înlăturate neajunsurile constatate.

■ Activitățile de verificare derulate de Serviciu, în anul 2004, au evidențiat că majoritatea deținătorilor de informații secrete de stat au înregistrat progrese în implementarea măsurilor de securitate protectivă prevăzute de standardele în vigoare, concretizate în înființarea și operaționalizarea structurilor de securitate, elaborarea documentelor de reglementare internă, întocmirea programelor de prevenire a scurgerii de informații clasificate, stabilirea funcțiilor ale căror atribuții presupun accesul la secrete de stat, autorizarea respectivelor persoane etc.

Activitățile desfășurate de S.R.I. pentru prevenirea riscurilor de divulgare informațiilor clasificate naționale către persoane neautorizate au pus în evidență, totuși, existența unor **disfuncții/vulnerabilități**, generate de:

- minimalizarea consecințelor compromiterii informațiilor clasificate în raport cu alte obiective considerate majore de deținătorul de informații clasificate (restructurări, disponibilizări, sau alte priorități impuse de autoritățile sau entitățile coordonatoare);
- dezinteresul pentru aplicarea Standardelor naționale în vigoare;
- instruirea necorespunzătoare, superficialitatea și neglijența celor care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, accesează informații clasificate;
- inexistența documentelor cadru pentru aplicarea unitară a măsurilor de protecție la unitățile aflate în coordonarea autorităților centrale;
- integrarea structurii de securitate în cadrul unor servicii multifuncționale, în detrimentul exercitării atribuțiilor specifice;

- tergiversarea inițierii procedurilor de avizare a accesului la informații clasificate atât pentru conducătorii unităților deținătoare de informații secrete de stat, cât și pentru personalul care accesează astfel de informații;
- nerespectarea regulilor de gestionare a informațiilor, încălcarea principiului “nevoii de a ști” și accesarea fără autorizare a documentelor secrete;
- eludarea normelor privind transportul și transmiterea documentelor clasificate;
- exonerarea de obligațiile legale privind predarea/primirea documentelor clasificate cu ocazia desființării, restructurării sau privatizării unităților;
- precaritatea măsurilor de protecție fizică în raport cu volumul și nivelul de secretizare al informațiilor;
- absența măsurilor de restricționare a accesului la sistemele de prelucrare automată a informațiilor secrete;
- folosirea de sisteme de calcul conectate la Internet pentru întocmirea, stocarea sau procesarea documentelor clasificate în format electronic.

■ Pentru eliminarea vulnerabilităților în domeniul protecției informațiilor clasificate și în vederea acordării de sprijin reciproc în îndeplinirea atribuțiilor legale, S.R.I. a cooperat activ cu celelalte autorități desemnate de securitate.

A fost demarat procesul de creare a mecanismelor funcționale necesare cooperării interinstituționale cu Oficiul Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat, Serviciul de Informații Externe și cu Ministerul Apărării Naționale.

Totodată au fost soluționate cele peste **3.400 cereri de verificare** în evidențele și bazele de date locale adresate de celelalte autorități desemnate de securitate, în vederea acordării certificatelor de acces la informații clasificate.

■ În ceea ce privește respectarea, de către S.R.I., a responsabilităților ce îi revin pe linia protejării propriilor informații clasificate deținute, inspecțiile efectuate de reprezentanții O.R.N.I.S.S. - vizând informațiile naționale -, respectiv de structura abilitată a N.A.T.O. - pentru informațiile Alianței deținute de Serviciu - au confirmat viabilitatea măsurilor de protecție adoptate la nivelul Registrul Intern, fiind acordate calificative foarte bune.

3.2. Verificările de securitate

Activitățile derulate de structura specializată a Serviciului în îndeplinirea responsabilităților ce revin instituției noastre pe dimensiunea verificărilor de securitate s-au materializat în:

• **avizarea programelor de prevenire a scurgerii de informații clasificate întocmite de către autoritățile centrale, companiile și societățile naționale și alte persoane juridice de drept public sau privat.**

Verificarea măsurilor de protecție procedurală prevăzute în programele de prevenire a scurgerii de informații clasificate întocmite de persoanele juridice din sfera de competență s-a realizat în condiții de exigență sporită, în condițiile în care numărul solicitărilor de avizare a fost de două ori mai mare decât în anul

precedent, iar majoritatea solicitanților erau deținători de informații clasificate cu nivel de secretizare superior.

Din cele **312** astfel de documente evaluate la nivelul Serviciului, **171** au fost remise emitenților în vederea reevaluării, deoarece nu prezentau garanția că îndeplinesc cerințele obligatorii prevăzute de Standardele naționale în vigoare.

Activitățile de evaluare și verificare la fața locului au condus la identificarea unor abordări și măsuri neconforme cu reglementările în materie, numai **45%** din aceste programe primind avizul de specialitate. Pe de altă parte, monitorizarea ulterioară a modului de implementare a măsurilor de protecție preconizate a relevat neajunsuri de natură să favorizeze compromiterea informațiilor clasificate, în toate aceste situații aplicându-se măsurile de prevenire adecvate;

- **avizarea accesului persoanelor fizice la informații clasificate naționale și N.A.T.O.**

Numărul solicitărilor de avizare adresate, în anul 2004, Serviciului Român de Informații a crescut cu **290%** față de anul precedent (de la **4.232** la **12.295**).

În perioada de referință, **252 persoane juridice** au solicitat verificarea angajaților proprii în vederea autorizării accesului la informații secrete de stat, ponderea aparținând agenților economici cu capital integral sau parțial de stat.

În conformitate cu criteriile de compatibilitate prevăzute de standardele în vigoare, au fost avizate pozitiv în vederea acordării accesului la informații clasificate **11.028 persoane**, în **299 cazuri** nu s-a acordat avizul de securitate datorită incompatibilităților de procedură, iar în **13** situații s-a acordat avizul negativ. La 31.12.2004, se aflau în verificări **955 persoane**.

Raportat la nivelul de secretizare pentru care s-a cerut accesul, **728 verificări de securitate (6,41%)** au vizat informațiile “strict secret de importanță deosebită”, **5.275** nivelul “strict secret” (**46,51%**) și **5.337** “secret” (**47,06%**).

În ceea ce privește numărul persoanelor care au solicitat avizarea accesului la informații N.A.T.O. clasificate, comparativ cu anul 2003, acesta s-a redus cu circa 57% (38 de cereri în 2004, față de 89 în anul precedent, soluționate în totalitate cu aviz pozitiv);

- **eliberarea avizului necesar obținerii autorizației sau certificatului de securitate industrială.**

Au fost procesate **57 solicitări de acordare a avizului**, de **2,8** ori mai multe decât în anul 2003.

3.3. Transportul, pe teritoriul național, al corespondenței ce conține informații clasificate

În organizarea și administrarea sistemului de colectare, transport, distribuire și protecție, pe teritoriul României, a corespondenței ce conține informații secrete de stat și informații secrete de serviciu, Serviciul a trebuit să facă față, în 2004, unui volum de corespondență în creștere cu **7,5%** față de anul 2003, inclusiv ca urmare a adoptării H.G. 172/2004 (n.n. - pentru modificarea și completarea art. 20 din H.G. nr. 1.349/2002 privind colectarea, transportul, distribuirea și protecția corespondenței clasificate) care prevede că unitatea specializată din cadrul S.R.I. realizează și circulația corespondenței oficiale neclasificate.

O atenție deosebită a fost acordată selecționării, încadrării și instruirii curierilor avizați să transporte documente și materiale clasificate N.A.T.O., astfel încât Serviciul să asigure satisfacerea la parametri adecvați a nevoilor autorităților și instituțiilor publice competente (în principal Ministerul Afacerilor Externe, Oficiul Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat, Ministerul Apărării Naționale).

De asemenea, Serviciul s-a implicat în profesionalizarea delegaților entităților beneficiare, prin organizarea unor activități de instruire a persoanelor împuternicite să predea, să primească și să transporte corespondență clasificată.

4. Valorificarea informațiilor

4.1. Informarea factorilor de decizie

■ Abordarea unitară a ansamblului factorilor de risc a asigurat exploatarea adecvată a potențialului informativ al Serviciului și continuitatea în informare, în paralel cu racordarea acesteia la necesitățile derivate din statutul României de membru N.A.T.O., respectiv procesul de integrare în Uniunea Europeană.

Activitatea de informare a urmărit cu prioritate punerea la dispoziția factorilor de decizie a unor date, analize și evaluări referitoare la evoluția unor situații și fenomene cu impact sever asupra eforturilor naționale de implementare a standardelor de performanță comunitare în toate domeniile de activitate, respectiv a unor oportunități de materializare a intereselor de politică internă și externă ale României.

În conformitate cu obiectivele asumate de Serviciu, în cursul anului 2004 s-a reușit o mai bună acoperire informativă a tuturor categoriilor de manifestări relevante pentru dinamica stării de securitate națională, prin consolidarea dimensiunii evaluative a documentelor de informare transmise factorilor abilitați.

Totodată, abordarea într-o manieră pro-activă a spectrului evoluțiilor generatoare de riscuri și amenințări a permis accentuarea caracterului anticipativ al informărilor trimise de S.R.I. și, implicit, fundamentarea unor decizii cu aplicare imediată în vederea prevenirii/contracării pericolelor identificate.

■ În intervalul de referință, au fost elaborate **4.947 documente integrate**, în baza cărora - prin difuzare simultană - au fost puse la dispoziția factorilor de decizie **12.528 de informații**.

Scăderea ușoară a numărului documentelor integrate în raport cu perioada anterioară (5.704) este rezultatul continuării, potrivit obiectivelor asumate, a procesului de creștere a nivelului de integrare și a dimensiunii evaluative în activitatea de informare.

■ Pe domeniul de realizare a securității naționale, structura informației se prezintă astfel:

• *Vulnerabilități și riscuri pe dimensiunea internă a securității naționale – 66%, din care:*

- apărarea valorilor și mecanismelor constituționale – 26%;

- securitate economică – 58%;

- riscuri în plan social – 16%;

• *Riscuri și amenințări la adresa spațiului euro-atlantic. Protejarea și promovarea intereselor de securitate ale României – 34%, din care:*

- contraspionaj, protejarea și promovarea intereselor României în context euro-atlantic – 83%;

- amenințări transfrontaliere – 6%;

- amenințări de natură teroristă – 21%.

■ Ponderea pe beneficiarii informației de securitate reflectă, de asemenea, racordarea activității Serviciului la prioritățile perioadei de referință din perspectiva obiectivelor României de modernizare și reformă socio-economică, circa **82%** din totalul documentelor de informare fiind destinate Guvernului și, respectiv Președinției României (**14%** din total).

■ În conformitate cu prevederile Legii 51/2001 privind siguranța națională a României, S.R.I. a asigurat satisfacerea nevoilor de informare ale factorilor de decizie la nivel local, transmițând către aceștia **2.344** documente (**1.903** destinate prefectilor, iar **441** președinților de Consilii Județene), referitoare la diverse probleme de interes din perspectiva securității naționale de competența acestora.

Adecvarea informației la nevoile factorilor de decizie și creșterea calității documentelor puse la dispoziția acestora este confirmată nu doar prin numărul reacțiilor pozitive primite de Serviciu de la beneficiari, ci – mai ales – prin dispunerea cu operativitate, de către factorii de decizie, a măsurilor necesare pentru prevenirea riscurilor semnalate ori pentru promovarea unor interese ale României.

4.2. Sesizarea organelor de cercetare și urmărire penală

Serviciul Român de Informații a acordat un sprijin consistent organelor cu atribuții în realizarea cercetării și urmăririi penale în îndeplinirea responsabilităților acestora, documentarea informativă temeinică realizată la

nivelul Serviciului asupra unor cazuri în care erau întrunite elementele constitutive ale unor infracțiuni cu relevanță pentru securitatea națională a României fundamentând transmiterea a **457** de informări/sesizări către instituțiile abilitate.

Din totalul sesizărilor transmise de S.R.I., **166** au fost adresate Parchetului Național Anticorupție, **82** Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, **38** Parchetelor de pe lângă Curțile de Apel, iar **55** Parchetelor de pe lângă Tribunalele Județene.

De asemenea, în vederea dispunerii măsurilor ce se impuneau pentru realizarea cercetării penale pentru infracțiuni de competența acestora, Serviciul Român de Informații a transmis **66** de sesizări Inspectoratului General al Poliției Române, **39** inspectoratelor județene de poliție și **8** Centrelor Zonale de Combatere a Criminalității Organizate și Antidrog.

Aceste date statistice reconfirmă preocuparea S.R.I. pentru adecvarea eforturilor instituționale la prioritățile societății românești și atenția deosebită acordată acelor acțiuni și fenomene capabile să inducă perturbări majore în evoluția procesului de modernizare și dezvoltare socio-economică a României, respectiv a riscurilor și amenințărilor asociate manifestărilor fenomenului corupției ori activităților din sfera criminalității economico-financiare, cu impact sever în planul securității naționale.

5. Cooperarea inter-instituțională

Activitățile de colaborare dintre Serviciul Român de Informații și celelalte instituții ale sistemului de securitate națională - derulate în baza protocoalelor bilaterale încheiate cu acestea, cu respectarea prevederilor legale și a competențelor fiecărei instituții - au vizat îndeplinirea obiectivului comun de protejare a siguranței naționale și promovare a intereselor majore ale statului român.

- În ceea ce privește schimbul de informații, cele mai consistente cooperări au fost realizate cu Ministerul Administrației și Internelor, Ministerului Afacerilor Externe, Ministerului Apărării Naționale, Serviciul de Informații Externe, Serviciul de Protecție și Pază, Serviciul de Telecomunicații Speciale, volumul datelor transmise de S.R.I. fiind cu 67,11% mai mare decât în anul 2003.

- **Ministerului Administrației și Internelor** i-au fost comunicate, cu operativitate, informații (în creștere cu 52,25% față de anul precedent) referitoare, în principal, la activități asociate criminalității organizate transfrontaliere, respectiv infracționalității economice (comercializarea și utilizarea de documente fiscale false, acțiuni ilegale în domeniile financiar-contabil, vamal, distrugerea/degradarea unor instalații și echipamente petroliere, sustragerea de produse petroliere), la acte de corupție, activități ilegale de confecționare a unor dispozitive electronice de interceptare/înregistrare audio în secret și camere video disimulare, acțiuni de nerespectare a legislației referitoare la firmele de protecție și pază.

- Documentele de informare remise **Ministerului Afacerilor Externe** (cu 43,76% mai multe față de 2003) au fost destinate susținerii demersurilor de politică externă ale României (cu un accent deosebit pe cele asociate aditerii în Uniunea Europeană) și au vizat poziții/reacții ale unor organisme europene și internaționale față de deciziile adoptate de partea română pe linia reformei instituționale sau

prevenirii și combaterii terorismului, precum și aspecte relevante privind evoluția dosarului irakian și posibilele sale consecințe asupra securității naționale, respectiv modificări și posibile implicații pentru România a situațiilor din alte spații de conflict.

- Informațiile transmise **Ministerului Apărării Naționale** - în creștere cu 65,84% față de 2003 - au vizat evoluții semnificative din perspectiva promovării cooperării militare a României, îndeosebi în cadrul N.A.T.O., inițiative ce ar fi putut afecta relațiile comerciale, în domeniul industriei de apărare, cu parteneri străini; preocupări privind obținerea de date despre măsurile de protecție a unor personalități militare și civile, vulnerabilități și riscuri pe dimensiunea protecției informațiilor clasificate din domeniul militar, activități asociate traficului ilicit cu materiale strategice.

- **Serviciului de Informații Externe** i-au fost furnizate informații (cu 98,98% mai multe decât în anul 2003) referitoare la aspecte relevante pe linia negocierilor de admitere în U.E., a situației minorităților române din statele vecine, tendințe de evoluție și eventuale modalități de acțiune ale nucleelor unor grupări teroriste pe diverse spații de interes.

- Cooperarea cu **Serviciul de Protecție și Pază** (în creștere cu 178,31% față de anul precedent) a vizat, similar perioadelor precedente, informații destinate asigurării protecției demnitarilor români sau străini, prevenirii perturbării programului unor vizite oficiale și reuniuni internaționale, organizate în București, identificarea persoanelor care ar fi putut iniția acțiuni violente în contextul unor acțiuni oficiale asigurate din punct de vedere operativ de S.P.P.

- Informațiile transmise **Serviciului de Telecomunicații Speciale** (cu 299% mai mult comparativ cu 2003) s-au referit la riscuri și vulnerabilități în sistemul de comunicații guvernamentale.

Datele remise instituției noastre de celelalte instituții componente ale sistemului de securitate națională – în scădere ușoară (de 13,14%) față de anul precedent – au cuprins elemente utile pentru activitatea S.R.I. și, împreună cu informațiile proprii, au permis o mai bună cunoaștere a situației operative și, implicit, creșterea eficienței activității de prevenire și contracarare a riscurilor și amenințărilor la adresa siguranței naționale.

- Cooperarea în cadrul unor acțiuni comune s-a materializat în soluționarea unor cazuri complexe (volumul acestora fiind în creștere cu 164,28% față de 2003), respectiv în informarea organelor abilitate să realizeze urmărirea penală (în 108 de situații).

Cazurile soluționate - în principal cu Ministerul Administrației și Internelor, Serviciul de Protecție și Pază și Ministerul Apărării Naționale - au vizat prevenirea unor activități de culegere de informații din domeniul securității naționale, unor fapte circumscrise mării corupții și criminalității economico-financiare, a unor acțiuni ce ar fi putut aduce atingere drepturilor și libertăților cetățenești, faptelor ilegale săvârșite unele persoane implicate în trafic cu produse petroliere și țigete, organizarea protecției antiteroriste și identificarea vulnerabilităților și factorilor de risc în contextul unor reuniuni cu participare internațională.

- Activitățile pe linia prevenirii actelor teroriste și asigurării misiunilor de pază și protecție au continuat să reprezinte o componentă importantă a cooperării, în cursul anului 2004 fiind executate aproape 1300 de misiuni

comune, majoritatea controale și/sau intervenții antiteroriste și pirotehnice la diverse obiective.

Totodată, în îndeplinirea responsabilităților ce îi revin, S.R.I. a răspuns operativ solicitărilor transmise de celelalte instituții, ceea ce a implicat un volum important de activități tehnico-operative și specializate de obținere a informațiilor (inclusiv peste 100.000 de verificări în bazele de date proprii).

- Totodată, Serviciul Român de Informații a acordat organelor de cercetare și urmărire penală, la solicitarea acestora, asistență tehnică de specialitate pentru documentarea unor fapte infracționale prin activități de expertizare tehnico-criminalistică - analiza unor documente și a unor probe materiale (**621** de cazuri) ori alte operațiuni specializate (**14** cazuri) - care au permis întocmirea unor acte premergătoare în conformitate cu prevederile Codului de Procedură Penală.

- În contextul procesului de aliniere la exigențele comunitare în diverse domenii, colaborarea instituțiilor din cadrul sistemului securității naționale a presupus și eforturi comune pentru actualizarea și adaptarea ori, după caz, crearea cadrului normativ și acțional la nivel național, respectiv bi- și multilateral, privind relaționarea în diverse domenii de interes pentru securitatea României.

S.R.I. a fost implicat, conform competențelor sale specifice, în procesele de elaborare a Strategiei naționale privind managementul integrat al frontierei (și a Programului general de realizare și implementare a Sistemului Integrat pentru Securitatea Frontierei de Stat), a actelor normative referitoare la managementul situațiilor de urgență, Sistemul Național Integrat de Gestionare a Crizelor, respectiv în reglementarea cooperării României cu Europol și cu diverse state în prevenirea și combaterea terorismului și criminalității organizate.

6. Relaționarea externă a Serviciului

Pentru Serviciul Român de Informații, anul 2004 a fost o perioadă de consolidare și dezvoltare a relațiilor de cooperare cu parteneri externi, materializate atât în creșterea numărului serviciilor cu care au fost stabilite relații de parteneriat, cât și în extinderea domeniilor și a modalităților de colaborare în prevenirea și combaterea unor riscuri și amenințări de securitate cu caracter regional/global.

În anul 2004, volumul schimbului de informații dintre Serviciul Român de Informații și partenerii săi externi (**92 parteneri din 55 de țări**, față de 81 de parteneri din 53 de țări în 2003) s-a dublat, iar numărul de întâlniri la nivel de conducere și la nivel de experți a înregistrat o creștere cu 7% față de anul precedent.

- Pe dimensiunea cooperării euro-atlantice, Serviciul a acționat pentru realizarea deplinei interoperabilități cu serviciile partenere din statele membre (inclusiv prin implementarea standardelor N.A.T.O.) și dinamizării contribuției Serviciului la asigurarea securității spațiului aliat.

■ Cooperarea cu serviciile din spațiul euroatlantic s-a materializat în:

- **schimburi de informații și întâlniri la nivel de experți**, în probleme de interes bilateral;
 - **acțiuni derulate în comun** pentru prevenirea și combaterea unor riscuri la adresa securității spațiului euro-atlantic, îndeosebi din domeniul terorismului;
 - **perfecționarea pregătirii cadrelor S.R.I.**, în cadrul unor programe de instruire organizate cu sprijinul unor servicii partenere.
- *Colaborarea cu organisme specializate ale N.A.T.O. – Comitetul Special, Oficiul de Securitate al N.A.T.O., Comitetul de Securitate – s-a concretizat în:*
- **transmiterea de evaluări de securitate** pe teme de terorism, criminalitate organizată transfrontalieră, alte amenințări asimetrice;
 - **armonizarea practicilor privind politicile de securitate** la nivelul Alianței.
 - **organizarea de / participarea la seminarii, simpozioane și mese rotunde** pe probleme de securitate.

■ În îndeplinirea responsabilităților asociate procesului de integrare în Uniunea Europeană, Serviciul Român de Informații a inițiat relații cu structurile de securitate ale U.E., fiind stabilite contacte oficiale cu Directoratul de Securitate al Comisiei Europene și Oficiul de Securitate din cadrul Secretariatului General al Consiliului Uniunii Europene.

De asemenea, reprezentanți ai Serviciului au participat la acțiuni sub egida U.E. și a Consiliului Europei vizând cunoașterea legislației europene în domeniul politicii externe și de securitate comună, combaterii terorismului, respectiv perfecționarea modalităților de combatere și investigare a actelor de terorism.

■ Totodată, S.R.I. s-a implicat activ în formule de cooperare regională și alte activitățile de colaborare cu organisme internaționale, inclusiv prin furnizarea de expertiză ori participarea unor reprezentanți la reuniuni, exerciții și grupuri de lucru în problematici asociate luptei împotriva terorismului și proliferării securității.

CAPITOLUL III

MANAGEMENTUL RESURSELOR UMANE ȘI MATERIALE

1. Resursele umane

Asigurarea unui management adecvat al resurselor umane a constituit în anul 2004 - ca și în anii precedenți - un obiectiv intern de o importanță deosebită, a cărui realizare a permis desfășurarea în bune condiții a acțiunilor Serviciului destinate îndeplinirii atribuțiilor și responsabilităților ce îi revin conform legii.

■ Selecția personalului a avut în vedere, cu prioritate, testarea capacității candidaților de a răspunde exigențelor specifice activităților desfășurate de

S.R.I., respectiv capacitatea acestora de a se adapta unui mediu de lucru extrem de solicitant.

Totodată - prin aplicarea cu strictețe a regulilor competiției deschise și selectarea exclusiv în funcție de competențe, aptitudini și merit - a fost continuat procesul de formare a unui corp profesional de elită, capabil să susțină o creștere semnificativă a capacității de acțiune, în condițiile unui mediu de securitate tot mai complex.

În acest sens, Serviciul a fost preocupat de dinamizarea procesului de înlocuire a personalului trecut în rezervă (din care 53% a fost reprezentat de cadrele militare pensionate pentru limită de vârstă sau medical) cu ofițeri tineri, bine pregătiți profesional, care cunosc una sau mai multe limbi străine și corespund criteriilor de personalitate presupuse de atribuțiile postului.

De asemenea, pentru angajarea unui forțe de muncă cu un grad superior de specializare, a fost organizată o nouă sesiune de admitere la „Cursul postuniversitar de pregătire a ofițerilor operativi de informații” susținut în cadrul Academiei Naționale de Informații (dintre cei 1.768 candidați fiind declarați admiși 180).

■ Activitățile desfășurate de structurile specializate ale Serviciului Român de Informații s-au reflectat în:

- asigurarea unei dinamici pozitive a personalului;
- consolidarea corpului de ofițeri tineri, profesioniști, care constituie o rezervă de personal viabilă pentru funcțiile de conducere din Serviciu;
- îmbunătățirea acoperirii funcțiilor de conducere din unitățile centrale și teritoriale;
- creșterea gradului de încadrare a funcțiilor, îndeosebi pe profilurile informativ-operative.

Serviciul Român de Informații continuă, însă, să fie preocupat de plecările prin demisie (82 de cazuri, majoritatea acestora fiind motivate de obținerea unor venituri semnificativ mai mari în sectorul privat) și de rata crescută de uzură a personalului, care a condus la numeroase treceri în rezervă (clasările medicale fiind determinate, în principal, de afecțiuni provocate de suprasolicitare, stres sau program prelungit).

2. Resursele financiare și logistice

În condițiile menținerii bugetului alocat instituției la un nivel sensibil inferior necesităților, structurile specializate de management intern au asigurat derularea activităților curente la parametri de eficiență adecvați, deși constrângerile financiare au afectat demararea ori finalizarea unor programe de investiții de interes major.

Din această perspectivă, rețin atenția prioritățile derivate din:
- statutul Serviciului de autoritate națională în domeniul protecției informațiilor clasificate naționale și N.A.T.O. (conform Legii nr.182/2002);

- statutul Serviciului de autoritate națională în materia prevenirii și combaterii terorismului și coordonator tehnic al Sistemului Național de Prevenire și Combateră a Terorismului (conform Hot. C.S.A.T. nr.36/2002, H.G. nr.1307/2003);
- organizarea și funcționarea Sistemului Național de Prevenire și Combateră a Terorismului, respectiv operaționalizarea Centrului de coordonare operativă antiteroristă (potrivit Hot. C.S.A.T. nr.0067/2002 și Legii nr.535/2004);
- realizarea Sistemului Integrat de Comunicații (conform Hot. C.S.A.T. nr.0034/2004);
- operaționalizarea Sistemului Informatic Integrat, componentă a Sistemului Electronic Național (în conformitate cu prevederile Hot. C.S.A.T nr.S/69/2002 și Hot. C.S.A.T. nr.076/2003, H.G. nr.01592/2004);
- desemnarea ca autoritate competentă în cooperarea cu EUROPOL pe dimensiunea prevenirii și combaterii terorismului (potrivit Legii nr.197/2004);
- realizarea Sistemului Național de Management al Situațiilor de Urgență (conform O.U.G. nr.21/2004).

■ Pentru anul financiar 2004, Serviciul a fundamentat și solicitat un buget de 9.882,2 miliarde lei (alocații de la bugetul de stat și credite externe), prin Legea bugetului de stat nr. 507/2003 fiindu-i aprobate fonduri de 6.048,8 miliarde lei (reprezentând 61,21 % din cel propus).

Ulterior, prin rectificările bugetare operate în cursul anului 2004, fondurile alocate Serviciului au fost suplimentate, alocațiile totale însumând 6.661,83 miliarde lei (din care 5.145,01 miliarde lei de la bugetul de stat, 1.486,82 miliarde lei din credite externe și 30,0 miliarde lei împrumuturi interne), reprezentând 67,4% din necesarul estimat.

■ Sumele alocate au fost utilizate conform destinației prevăzute: cheltuieli de personal - 2.219,9 miliarde lei, cheltuieli materiale și servicii - 1.697,9 miliarde lei, transferuri - 742,9 miliarde lei, cheltuieli de capital - 1.709,2 miliarde lei, rambursări de credite, dobânzi și comisioane - 291,9 miliarde lei.

Managementul eficient al resurselor financiare disponibile pentru 2004 a asigurat:

- plata integrală și la timp a salariilor și celorlalte drepturi bănești ale personalului, conform legislației în vigoare, care au reprezentat 33,3% din bugetul alocat;
- susținerea financiară adecvată a misiunilor specifice, prin asigurarea fondurilor necesare pentru cheltuieli operative;
- asigurarea fondurilor necesare pentru derularea fără sincope a procesului de completare și înnoire a personalului;
- continuarea procesului de dotare cu echipamente și aparatură din domeniul tehnicii de calcul și comunicațiilor;
- desfășurarea în condiții normale a activităților medicale la nivelul instituției;
- executarea unor lucrări de reparații capitale și reabilitare a unor sedii începute în anii anteriori, precum și – într-o măsură mai redusă – a programului de dotare și achiziții de locuințe;
- asigurarea fondurilor necesare pentru cheltuielile materiale;
- rambursarea creditelor externe și interne contractate, conform graficelor stabilite.

Date fiind constrângerile bugetare, au persistat – însă - dificultăți semnificative în realizarea unora dintre obiectivele asumate pentru 2004, precum:

- programele de constituire a infrastructurii tehnice de cercetare radioelectronică;*
- dezvoltarea comunicațiilor și tehnologiei informației;*
- completarea dotărilor tehnice și de comunicații ale Centrului de Coordonare Operativă Antiteroristă;*
- achiziționarea de imobile cu destinația de sedii pentru unele structuri teritoriale și dotarea adecvată a acestora;*
- satisfacerea necesităților de locuințe de serviciu pentru cadre.*

CAPITOLUL IV

COORDONAREA ȘI CONTROLUL ACTIVITĂȚII S.R.I.

1. Coordonarea strategică a activității de către Consiliul Suprem de Apărare a Țării

■ În calitate de coordonator al activității instituțiilor din cadrul sistemului de securitate națională, **Consiliul Suprem de Apărare a Țării** (C.S.A.T.) a emis, în perioada de referință, un număr sporit de hotărâri cu implicații asupra activității instituției noastre (39, față de 32 în anul 2003), exercitând - totodată - un control riguros asupra implementării acestora în activitatea Serviciului.

În acest sens, pot fi menționate deciziile referitoare la:

- instituirea Sistemului Național de Alertă Antiteroristă (Hotărârea nr.S/66/2004);
- obiectivele Planului General de Informații al S.R.I. (Hotărârea nr.00146/2004);
- realizarea Sistemului Integrat de Comunicații (Hotărârea nr.0034/2004);
- Protocolul general de cooperare privind activitatea de informații pentru siguranța națională (Hotărârea nr.0237/2004).

Transmise cu operativitate, integral sau în extras, unităților căror le reveneau sarcini exprese în acest sens, hotărârile respective au devenit direcții de acțiune, stadiul îndeplinirii acestora fiind urmărit în mod consecvent.

■ Activitățile Serviciului pentru susținerea exercitării de către C.S.A.T. a atribuțiilor sale legale, s-au materializat în:

- punerea la dispoziție, la termenul stabilit, a Raportului privind activitatea Serviciului Român de Informații în anul 2003 și principalele direcții de acțiune pentru anul 2004 și, în baza aprobării Consiliului, transpunerea în

priorități de acțiune a obiectivelor asumate în respectivul document;

- elaborarea de informări și analize (conținând inclusiv propuneri de prevenire sau înlăturare a disfuncțiilor, riscurilor sau amenințărilor la adresa securității naționale) destinate fundamentării actului de decizie în domenii cu relevanță pentru interesele naționale.

Potrivit Programului de Activitate al Consiliului Suprem de Apărare a Țării pentru anul 2004 și responsabilităților derivate din acesta, S.R.I. a transmis **36 de documente** (informări, rapoarte, sinteze, proiecte de acte normative etc.), referitoare la aspecte relevante pentru securitatea națională (prevenirea și combaterea terorismului; protecția informațiilor clasificate; responsabilitățile derivate din statutul României de membru al N.A.T.O.); fenomene, probleme și situații purtătoare de risc cu incidență în starea de siguranță a țării și/sau raportate la demersurile României de integrare comunitară ori la protecția unor interese derivate din apartenența sa la spațiul de securitate euro-atlantic.

Au fost elaborate și remise Consiliului puncte de vedere ale S.R.I. față de diverse proiecte inițiate ori coordonate de C.S.A.T. (Strategia de securitate națională a României, Doctrina Națională a Informațiilor de Securitate și protocolul general de cooperare în activitatea de informații pentru securitatea națională), reprezentanții instituției noastre participând activ la dezbaterile organizate, sub egida C.S.A.T., în diverse formule interinstituționale, pe teme de interes pentru securitatea națională.

De asemenea, la cererea expresă a Consiliului, în cursul anului trecut, a fost elaborată o amplă analiză asupra modului în care au fost realizate sarcinile derivate din hotărârile remise de C.S.A.T. în perioada 2001-2004.

2. Controlul democratic

2.1. Controlul parlamentar

■ Asigurarea unui climat de transparență și deschidere în raporturile cu Comisia Comună Permanentă a Camerei Deputaților și Senatului pentru exercitarea controlului parlamentar asupra activității S.R.I. a contribuit la derularea în bune condiții a relației dintre cele două părți.

- S.R.I. a pus la dispoziția reprezentanților forului legislativ datele necesare, răspunzând cu operativitate tuturor solicitărilor punctuale ale acestora, în paralel fiind transmise - din proprie inițiativă - documente referitoare la subiecte de interes pentru membrii Comisiei.

Cele mai semnificative dintre acestea s-au materializat în:

- documente de informare referitoare la aspecte de interes pentru securitatea națională;
- informări privind activitatea Serviciului;
- punctaje privind demersurile S.R.I. de asigurare juridică, prevenire a terorismului, supraveghere operativă și investigații informative;
- documentare necesare pentru realizarea, de către Comisie, a unor activități de relaționare externă, inclusiv traduceri privind activitatea de control parlamentar asupra

serviciilor de informații din unele state europene;
- informări privind cadrul legislativ și modul de funcționare al unor structuri din cadrul S.R.I.;

- formele finale ale unor documente de strategie ale activității Serviciului (Doctrina Națională a Informațiilor pentru Securitate, respectiv Strategia Națională pentru Prevenirea și Combaterea Terorismului).

• De asemenea, în cadrul celor două întâlniri-dezbateri dintre membrii Comisiei și conducerea Serviciului au fost oferite clarificări privind demersurile întreprinse de instituția noastră în îndeplinirea responsabilităților sale legale.

• Similar anilor precedenți, membrii Comisiei au desfășurat activități de control la unele unități, centrale și teritoriale, ale S.R.I. și au participat la analizele de bilanț a activității pe anul 2003 (desfășurate în primul trimestru al anului 2004) desfășurate la nivelul unor structuri teritoriale.

În cadrul controalelor efectuate, membrii Comisiei au urmărit modul în care au fost respectate prevederile actelor normative în vigoare referitoare la restrângerea temporară a unor drepturi și libertăți cetățenești, nefiind identificate elemente care să infirme legalitatea și justetea măsurilor întreprinse de S.R.I.

■ Serviciul Român de Informații a răspuns cu promptitudine interpelărilor parlamentare (în număr de **12**) care i-au fost adresate în anul 2004. Dintre acestea, **8** se refereau la probleme de interes pentru securitate națională sau privind activitatea instituției noastre și au primit răspunsuri detaliate, iar celelalte erau declarații politice în care referirile la S.R.I. erau tangențiale.

De asemenea, au fost oferite răspunsuri celor **6** solicitări adresate de Comisia Parlamentară pentru Cercetarea Abuzurilor, Corupției și pentru Petiții sau, în nume personal, de membri ai forului legislativ care vizau exercitarea unor drepturi constituționale ale cetățenilor.

2.2. Controlul de legalitate

Subordonate obiectivului de respectare a prevederilor cadrului normativ în vigoare pe fiecare dintre componentele activității Serviciului, demersurile structurii specializate au permis asigurarea legalității și temeiniciei tuturor măsurilor întreprinse pentru realizarea atribuțiilor ce revin instituției noastre, conform Legii nr. 51/1991 privind siguranța națională a României, respectiv Legii nr.14/1992 privind organizarea și funcționarea S.R.I.

Acțiunile care presupuneau adoptarea unor măsuri de limitare ori restrângere a exercițiului unor drepturi și libertăți cetățenești au fost supuse unei proces complex de analiză și fundamentare legală, care a condus la utilizarea unor astfel de proceduri exclusiv în cazurile în care informațiile preliminare confirmau existența unor vulnerabilități, riscuri sau amenințări la adresa siguranței naționale.

Ca rezultat al acestor evoluții, numărul mandatelor obținute și puse în aplicare de S.R.I. în anul 2004 a scăzut cu **30%** față de intervalul de referință anterior.

Pe de altă parte, în calitate de autoritate națională în domeniul interceptării comunicațiilor, instituția noastră a continuat să pună în aplicare mandatele acordate celorlalte instituții din sistemul de securitate națională ori emise la solicitarea organelor de cercetare și urmărire penală.

Creșterea exigenței față de implementarea măsurilor sus-amintite, precum și fundamentarea temeinică a solicitărilor de această natură, în conformitate cu art. 53 din Constituția României, art.13 din Legea nr. 51/1991 și art.10 din Legea nr.14/1992 au fost confirmate de structurile cu responsabilități de control asupra activității Serviciului, care au validat justetea cererilor înaintate de S.R.I., respectiv au putut constata legalitatea aplicării mandatelor de restrângere a temporară a unor drepturi și libertăți.

2.3. Controlul financiar

Activitățile de audit intern desfășurate în cursul anului 2004 au certificat utilizarea resurselor financiare disponibile în conformitate cu dispozițiile cadrului normativ general, respectiv a reglementărilor interne în materie, precum și alocarea acestora cu respectarea priorităților de cheltuieli ale instituției.

Concluzii similare privind legalitatea demersurilor structurilor cu responsabilități în gestionarea fondurilor de care a dispus S.R.I. au rezultat și din analizele și controalele realizate de Comisia parlamentară de control, respectiv Curtea de Conturi, în urma cărora a fost obținută descărcarea de gestiune pentru anul 2004.

CAPITOLUL V

RELAȚIONAREA CU SOCIETATEA CIVILĂ

Serviciul Român de Informații a continuat derularea programelor inițiate în anii anteriori pentru îmbunătățirea calității procesului de comunicare cu societatea civilă, acționând permanent în sensul multiplicării și consolidării canalelor de relaționare publică cu scopul de a asigura - în limitele legii - transparența activităților de realizare a siguranței naționale.

1. Relațiile cu publicul și mass-media

Pentru asigurarea unei informări prompte și transparente a societății civile și, pe această cale, a unei relaționări publice adecvate, Serviciul Român de Informații a formulat și transmis răspunsuri atât în ceea ce privește problemele ridicate prin intermediul diferitelor organizații, asociații și *mass media*, cât și în cazurile de natură să contribuie la soluționarea legală a unor solicitări punctuale ale cetățenilor, adresate prin petiții și/sau audiențe.

■ În perioada de referință, au fost adresate Serviciului Român de Informații, prin intermediul Biroului de Relații cu Publicul, 4705 *petiții* (dintre care 80% au fost transmise de persoane fizice, iar restul de 20%, de persoane juridice). Deși acestea au fost soluționate în termenul legal, specificul lor nu a impus formularea unei reacții în toate cazurile, elaborându-se un total de 3.309 *răspunsuri*. Din punct de vedere al categoriilor de solicitări, cele mai frecvente se referă la adeverințele de vechime, de deținut politic și de încadrare.

De asemenea, la adresa electronică a instituției, relatii@sri.ro, au fost primite 1.453 mesaje.

Petițiile au abordat o gamă largă de subiecte, astfel:

- 20% s-au referit la semnalări privind corupția, extremism-terorismul, aspecte de interes pentru securitatea internă, fraude financiar bancare și privatizare;
- 64% au vizat probleme de resurse umane (solicitări de încadrare sau informații privind condițiile de angajare în instituție, contestarea unor măsuri luate asupra unor cadre, reclamații la adresa unor cadre sau presupuse cadre ale Serviciului Român de Informații, acordarea unor drepturi legal cuvenite);
- 16% au vizat diverse alte probleme (eliberarea unor adeverințe, stingerea unor litigii patrimoniale, depunerea unor documentații tehnice și eliberarea unor avize, sesizarea unor activități infracționale ce intră în competența altor instituții, semnalarea unor aspecte de interes privind siguranța națională, oferte de colaborare etc.).

■ În problematica asociată aplicării Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informații de interes public, Serviciul a recepționat **25** de cereri (față de **26** în anul 2003), toate soluționate în termenul și potrivit criteriilor de claritate și completitudine impuse de lege.

■ În perioada 01.01-28.12.2004 au fost primite în audiență, la Biroul de Relații cu Publicul, **5.338 persoane** (față de **4.500** în anul 2003, ceea ce echivalează cu o creștere de **15,7%**).

Menționăm că datele statistice prezentate de mai sus includ și persoanele care s-au prezentat cu solicitări în legătură cu recalcularea pensiei (**2.815**) sau pentru acordarea adeverinței de grupă de muncă superioară (**193**).

2. Societatea civilă și educația de securitate

Serviciul Român de Informații a acționat consecvent în direcția consolidării relațiilor cu societatea civilă, în vederea informării corecte a populației și organismelor societății civile despre problemele specifice domeniului securității naționale.

■ Experiența acumulată de Serviciul Român de Informații în relaționarea inter-instituțională - în urma contactelor permanente cu exponenți ai societății civile și, respectiv, cu reprezentanți ai serviciilor de informații din țări democratice - a evidențiat necesitatea flexibilizării cadrului de dezbateri a problematicii mediului de securitate, pentru dezvoltarea legăturilor cu partenerii de dialog și stabilirea unor forme de lucru compatibile cu cele din spațiul euro-atlantic.

În consecință, Serviciul Român de Informații a continuat proiectul-pilot regional, Centrul de Informare pentru Cultura de Securitate (lansat la sfârșitul anului 2003), operaționalizarea mecanismelor de comunicare instituționale permițând implicarea unui număr semnificativ de organizații neguvernamentale, instituții academice, experți independenți și reprezentanți ai sectorului privat în implementarea acestei inițiative.

■ Totodată, prin intermediul departamentelor sale specializate de comunicare, Serviciul a acționat pentru consolidarea relațiilor cu principalii actori ai societății civile românești și asigurarea unui cadru favorabil de dialog și dezbateri a proceselor de conștientizare a societății civile în legătură cu necesitățile activităților de realizare a securității naționale, în spiritul valorilor democratice și standardelor euro-atlantice.

În cursul anului 2004 Serviciul a organizat mai multe dezbateri, seminarii, conferințe, mese rotunde, focus-grupuri, campanii de informare, stagii de pregătire, competiții etc., utilizând o gamă largă instrumente: publicațiile proprii, prezentări tematice în publicații de specialitate, expuneri, pliante, broșuri, studii, cercetări etc.

Aceste preocupări - expresii directe ale respectului acordat democrației și statului de drept - s-au concretizat în inițierea unor programe vizând:

- dezvoltarea componentei de relaționare cu autoritățile publice și organizațiile neguvernamentale active în domenii care compun problematica de securitate și stabilitate;

- identificarea unor formule concrete de transfer de expertiză din sfera societății civile către Serviciul Român de informații, în domeniile de interes pe care societatea civilă le asociază conceptului de siguranță națională și modului în care aceasta poate fi realizată;

- promovarea în societatea civilă a specificului, legitimității, legalității și importanței publice a activităților de siguranță națională;

- stabilirea intereselor și a spațiilor comune de analiză/dezvoltare a unor proiecte de consultare, dialog sau dezbateri cu mediul instituțional public și organizații neguvernamentale interesate de domeniul siguranței naționale;

- transferul mesajului instituțional și promovarea activităților dedicate educației de securitate în sfera societății civile, precum și cea a legislativului și executivului.

CAPITOLUL VI

OBIECTIVE ȘI DIRECȚII DE ACȚIUNE PENTRU ANUL 2005

În vederea furnizării unui răspuns eficient la provocările de securitate ale perioadei actuale, Serviciul Român de Informații își va concentra eforturile în direcția dezvoltării în continuare a capacității sale de acțiune și, pe această bază, implicării active în susținerea demersurilor naționale destinate atingerii obiectivelor de politică internă și externă ale țării noastre.

■ Din această perspectivă, **obiectivele prioritare** pentru 2005 sunt:

- creșterea contribuției Serviciului la prevenirea/contracurarea riscurilor și amenințărilor de securitate ori la promovarea unor interese majore ale României, prin punerea la dispoziția factorilor abilitați a datelor și informațiilor necesare fundamentării unor decizii cu relevanță pentru securitatea națională, respectiv implementării unor măsuri specifice, potrivit competențelor atribuite prin lege.

O atenție prioritară va fi acordată:

- vulnerabilităților și disfuncțiilor în procesul de modernizare economică și dezvoltare socială, îndeosebi a celor asociate manifestărilor fenomenului de corupție în diverse domenii de activitate;
- perturbărilor și dificultăților survenite în implementarea *acquis*-ului și standardelor de performanță comunitare, respectiv în cadrul cooperării euro-atlantice;
- provocărilor asociate participării țării noastre la campania antiteroristă internațională;
- surselor de risc derivate din proliferarea criminalității organizate transfrontaliere, a armelor de distrugere în masă, precum și din dezvoltarea conexiunilor acestora cu terorismul internațional.

- participarea, potrivit competențelor, la consolidarea rolului României ca furnizor de securitate și stabilitate în plan regional, respectiv a poziției acesteia în cadrul comunității euro-atlantice.

- dezvoltarea parteneriatului cu societatea civilă, în vederea creșterii nivelului de încredere reciprocă și a implicării cetățenilor în consolidarea climatului de securitate.

■ În consecință, Serviciul Român de Informații își va concentra atenția pe următoarele direcții:

- **consolidarea structurii organizatorice și capacității sale de acțiune, prin adaptarea permanentă a atribuțiilor acestora la noile necesități instituționale/de securitate** (dacă - și acolo unde - este cazul, inclusiv prin reconfigurarea unor entități componente, respectiv realocarea resurselor disponibile într-o manieră care să asigure maximum de eficiență).

În acest sens, vor fi evaluate necesitățile de dezvoltare instituțională ale Serviciului și, în funcție de rezultate, vor fi proiectate soluții organizatorice care să susțină exercitarea unor responsabilități sporite pe anumite dimensiuni.

De asemenea, se va acționa pentru adaptarea permanentă a cadrului normativ intern la modificările legislative naționale, respectiv evoluțiile înregistrate în spațiul euro-atlantic;

• **valorificarea eficientă a resurselor informaționale disponibile,** prin:

- planificarea și coordonarea adecvată a activității informativ-operative, ca instrument esențial pentru dezvoltarea dispozitivelor informative și asigurarea unei flexibilități sporite în abordarea provocărilor la adresa securității naționale.

O atenție deosebită va fi acordată operaționalizării unor planuri și programe capabile să asigure orientarea corectă a eforturilor de investigare și valorificarea eficientă a resurselor disponibile în gestionarea unor provocări de securitate, precum și susținerea procesului de integrare în U.E. și asigurarea relaționării euro-atlantice a Serviciului Român de Informații;

- continuarea măsurilor de optimizare a fluxurilor informaționale și de corelare a informării cu necesitățile beneficiarilor, ca elemente esențiale pentru creșterea contribuției la susținerea procesului decizional.

Procesul de adaptare a informării la prioritățile etapei actuale va include, pe de o parte, creșterea consistenței și simplificarea formulilor de redactare a documentelor de informare și, pe de altă parte, operaționalizarea unor mecanisme de comunicare rapidă cu beneficiarii, care să asigure transmiterea cu operativitate a cererilor de informare, respectiv a reacțiilor la informările S.R.I.;

- accelerarea procesului de modernizare a sistemelor informatice și de comunicații, conform Strategiei de Informatizare a Serviciului, în vederea furnizării unui răspuns prompt și complet la necesitățile operative.

Se va acționa, cu prioritate, pentru:

- actualizarea permanentă a instrumentelor informatice existente;
- reconfigurarea mecanismelor informatice destinate susținerii informării curente;
- asigurarea funcționării optime a sistemelor de gestionare a bazelor de date centrale, a rețelelor de calculatoare și a sistemului de poștă electronică; extinderea acestora și îmbunătățirea parametrilor de performanță;
- susținerea informatică optimă a relaționării Serviciului cu celelalte instituții și structuri din sistemul de securitate națională;
- dezvoltarea și perfecționarea sistemelor de protecție și securitate a rețelelor;

- controlul periodic al modului de îndeplinire a sarcinilor ce revin Serviciului, ca parte a efortului instituțional de perfecționare a mecanismelor de management general;

• **optimizarea mecanismelor de cooperare interinstituțională și creșterea aportului Serviciului la realizarea sarcinilor cu caracter interdisciplinar trasate de C.S.A.T.**

S.R.I. va acționa pentru asigurarea convergenței acțiunilor tuturor instituțiilor naționale cu atribuții în domeniul securității, prin armonizarea reglementărilor interne

cu cele comunitare, perfecționarea mecanismelor de cooperare interinstituțională și adaptarea activității la standardele de performanță euroatlantice.

În acest sens, în anul 2005 vor fi continuate demersurile vizând realizarea Comunității de Informații a României, ca instrument de natură să asigure complementaritatea activității în domeniul informațiilor de securitate și, implicit, creșterea eficienței acțiunilor de prevenire a unor riscuri și amenințări complexe la adresa securității;

- **dezvoltarea parteneriatelor cu serviciile omologe din spațiul euro-atlantic, respectiv a relațiilor de cooperare cu alte servicii partenere din diverse arii geografice**, ca modalități de realizare a intereselor de securitate ale României și ale comunității euro-atlantice, inclusiv prin consacarea țării noastre ca furnizor de stabilitate și securitate în plan regional;

- **compatibilizarea deplină a abordărilor conceptuale în materia securității naționale cu cele din spațiul euro-atlantic și creșterea contribuției Serviciului la perfecționarea cadrului legislativ și doctrinar pe această dimensiune;**

- **furnizarea unei contribuții consistente, potrivit responsabilităților atribuite prin lege Serviciului Român de Informații, la asigurarea protecției informațiilor clasificate naționale și N.A.T.O.;**

- **asigurarea necesităților pe linia resurselor umane (o atenție deosebită urmând a fi acordată completării cu personal tânăr a funcțiilor vacante) și continuarea procesului de pregătire și perfecționare profesională a cadrelor Serviciului;**

- **gestionarea optimă a resurselor logistice și financiare necesare derulării în condiții normale a activității Serviciului.**

- **valorificarea modalităților de comunicare deja funcționale în raporturile cu publicul, cu mass media, precum și cu organizațiile neguvernamentale, respectiv identificarea unor noi forme de relaționare (inclusiv pe linia implementării unor strategii pentru realizarea educației de securitate a cetățenilor).**

